

QARABAĞ

AZƏRBAYCANDIR !

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzətdir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 150 (6350) 24 avqust 2021-ci il Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Mehriban Əliyeva haqqında sənədli film hazırlanıb

Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Heydər Əliyev Fondunun Prezidenti Mehriban Əliyeva haqqında "Birinci xanım" adlı sənədli film hazırlanıb. SİA-nın verdiyi məlumata görə, sənədli film Mehriban Əliyevanın həyat və fəaliyyətini əks etdirir. Sənədli film avqustun 26-da saat 15:00-da AzTV-də yayımlanacaq. Qeyd edək ki, avqustun 26-da Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın doğum günüdür.

Prezidentin müsahibəsi: Moskva qəti qərarını verməlidirmi?

Bugünlərdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev CNN Türk telekanalına müsahibəsi zamanı Ermənistan tərəfindən Qarabağa hərbiçilər sızdırması barədə fikirlərini irəli sürdü və eyni zamanda bildirdi ki, onlar...

Bax 3

Qarabağda tikilən beynəlxalq aeroportu. İqtisadi və strateji hədəflər nələrdir?

Bolqarıstan mətbuatı: "İlham Əliyev mina xəritələrinə görə Yerevanı tənqid edir"

НОВИНИ 24/7 КАТЕГОРИИ НАСТРОЙКИ НАЙ-НОВИ НАЙ-ЧЕТЕНИ АРХИВ

2021-08-20 / 16:33:43 / Стандарт / standartnews.com

В ИНТЕРВЮ ЗА CNN TURK ПРЕЗИДЕНТ НА АЗЕРБАЙДЖАН ИЛХАМ АЛИЕВ ...

Илхам Алиев. Азербайджан освободи своите исторически земи

В интервю за CNN TURK президент на Азербайджан на азербайджански територии от Армения като гол норма и принципи на международното право.

Bax 2

Bolqarıstan mətbuatı Prezident İlham Əliyevin "CNN Türk" telekanalına müsahibəsini geniş işıqlandırır

"Füzuli aeroportu regionun ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından vacibdir"

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "CNN Türk" televiziya kanalına müsahibəsi...

Bax 2

Van Zıqan: Şuşa nəinki mədəni və tarixi, həm də böyük strateji əhəmiyyətə malik şəhərdir

Biz dünyanın çox şəhərlərində olmuşuq. Amma Şuşa fərqlidir, strateji əhəmiyyətinə görə çox unikal...

Bax 7

"YAP aparıcı siyasi qüvvə kimi yarandığı ilk gündən bütün qüvvə və bacarığını dövlətə, xalqa xidmətə yönəldib"

can Partiyası (YAP) Göyçay rayon təşkilatının videofor-matda IX hesabat konfransı keçirilib. Əvvəlcə müasir, müstəqil...

Bax 5

Qarabağda tikilən beynəlxalq aeroportlar - İqtisadi və strateji hədəflər nələrdir?

Riçard Kirakosyan: "Sülh müqaviləsi bütün həll olunmamış problemləri aradan qaldıracaq"

Bax 15

Erməni cəmiyyətində psixoloji çöküş mərhələsi yaşanır

Bax 13

Xəbərdarlıq: Bu gün bölgələrdə 40 dərəcə isti olacaq!

Bax 16

Bolqarıstan mətbuatı: "İlham Əliyev mına xəritələrinə görə Yerevanı tənqid edir"

Bolqarıstan mətbuatı Prezident İlham Əliyevin "CNN Türk" telekanalına müsahibəsini geniş işıqlandırır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin "CNN Türk" televiziya kanalına müsahibəsi Bolqarıstanın aparıcı kütləvi informasiya vasitələrində, o cümlədən "24 Çasa", "Trud", "Standart", "Duma", "Kircaali Haber" qəzetləri, Novini 24/7 xəbər portalı, həmçinin "Fokus" və "Cross" xəbər agentlikləri tərəfindən geniş işıqlandırılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Prezident İlham Əliyev: Azərbaycan öz tarixi torpaqlarını azad etmiş, ərazi bütövlüyünü və ədalətli bərpə etmişdir", "İlham Əliyev: Zəngəzur korridorunu vasitəsilə Ermənistan İran və Rusiya ilə demir yolu əlaqələri

Илхам Алиев: Армения ще получи жп връзка с Иран и Русия чрез Зангазурския коридор

20.08.2021 16:47

Азербайджанският президент Илхам Алиев СНИМА: РОЙТЕРС

Създаването на Зангазурския коридор през територията на Армения ще служи и на нейните интереси, тъй като ще осигури на страната железопътна връзка както с Иран, така и с Русия. Това коментира президентът на Азербайджан Илхам Алиев в интервю за CNN TURK.

Връзката е предвидена в споразуменията след последната Карабахска война миналата година и тя трябва да свърже Азербайджан с Нахичеван през арменска територия. Загата тази връзка не съществува, но това ще бъде нова възможност за Армения.

Армения. Ето защо според президента Алиев е от общ интерес да се отворят всички пътища и комуникации в региона, да се възстановят търговските и икономически отношения, които ще служат за осигуряване на траен мир, сигурност и просперитет в Южен Кавказ.

Зангазурският коридор ще създаде нови възможности за държавите от региона да засилят по-бързия и по-кратък превоз на стоки от Азия към Европа и обратно, като по този начин ще се реализира нов транспортен проект за Евразия, коментира Алиев.

Той добави подчерта, че Азербайджан не иска и няма нужда от нова война и счита арменците, живеещи в региона Карабах, да се възстановят граждански, които трябва да бъдат интегрирани в азербайджанското общество, като се защита тяхната безопасност.

Азербайджан е мултиетническа и многоверска държава и много не семейство, включително арменците, добави Алиев. В интервюто си за CNN TURK президент на Азербайджан определи азербайджански територии от Армения като голяма несправедливост.

Илхам Алиев: Азербайджан освободи своите исторически земи

От: СТАНДАРТ - 20 август, 2021

В интервю за CNN TURK президент на Азербайджан Илхам Алиев определи 30-годишната окупация на азербайджански територии от Армения като голяма несправедливост и нарушение на всички норми и принципи на международното право.

По време на 44-дневната война...

ДУМА

Дума МНГО ДУМА Е ДДА

COVID-19: Над 5% са положителните проби, над 2000 души са в болница

Алиев критикува Ереван заради минните полета

Азербайджанският президент Илхам Алиев заяви, че точността на картите на мините полета в Карабах, предадени от Армения, е само 25 процента. Армения не ни предава минни карти, а точността на нашите предадени карти е само 25 процента, каза азербайджанският лидер в интервю за турската телевизия Си Ен Тюрк. Според него спонсори милиарди минни са били оставени от арменската страна в Карабах, а след военните действия над 150 азербайджански цивилни и военнополовини са убити и ранени.

След прекратяването на военните действия за Нагорни Карабах през есента на 2020 г. седен следни района минаха под контрола на Баку. Разминването на тези райони е сдѣн от несправедливост проблем между Баку и Ереван. В отговор на предоставените досега от Армения карти Баку върна 30 арменски военнополовини.

Азербайджан все още не е получил положителен отговор от Армения на предложението за подписване на мирен договор и установяване на границите, посочи още Илхам Алиев. "Очевидно Армения не е готова за това и не е готова за това", заяви Алиев.

В ИНТЕРВЮ ЗА CNN TURK ПРЕЗИДЕНТ НА АЗЕРБАЙДЖАН ИЛХАМ АЛИЕВ ...

Илхам Алиев: Азербайджан освободи своите исторически земи

В интервю за CNN TURK президент на Азербайджан Илхам Алиев определи 30-годишната окупация на азербайджански територии от Армения като голяма несправедливост и нарушение на всички норми и принципи на международното право.

По време на 44-дневната война, продължила от септември до ноември 2020 г., Азербайджан

aldе edecakdir", "Ilham Əliyev mına xəritələrinə görə Yerevanı tənqid edir", "İlham Əliyev: Azərbaycan öz tarixi torpaqlarını azad etmişdir" sərlövhəli məqalələrdə Azərbaycan Prezidentinin Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan

tərəfindən işğalını ədalətsizlik və beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinin pozuntusu kimi qiymətləndirdiyi bildirilir. 44 günlük müharibədə Azərbaycanın öz tarixi torpaqlarını işğaldan azad et-

miş ərazilərimizə xarici turistlərin gəlməsi baxımından olduqca faydalıdır və yeni imkanlar yaradacaq. Qarabağın incisi hesab olunan və Azərbaycanın mədəniyyət paytaxtı Şuşa şəhərinə gəlmək istəyən xarici turistlərin sayı kifayət qədər çoxdur. Füzulidə hava limanının tikilməsi imkan verəcək ki, həmin turistlər daha sərfəli və qısa yolla, praktik olaraq birbaşa işğaldan azad olunan ərazilərimizə səfər edə bilsinlər. Eyni zamanda, hava limanı yükdaşımalara, xüsusən də beynəlxalq yükdaşımalara üçün vacib əhəmiyyət kəsb edir. İşğaldan azad edilmiş ərazilərimizin sənaye potensialını nəzərə alsaq, Füzulidə açılacaq hava limanı həm də həmin yerlərdə istehsal olunacaq sənaye məhsullarının dünya bazarına çıxarılması və bütövlükdə regionun ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından vacibdir", - deyir V.Bayramov diqqətə çatdırıb.

4 aya yaxın müddətdə hava limanının ilkin infrastrukturunu əsaslı şəkildə formalaşdırmaq mümkün olub. Hava limanının uzunluğu 3 kilometr, eni 60 metr olan uçuş enmə zolağı, 60 min kvadratmetrlik 8 hava gəmisinin daınması üçün sahə, sərnişinlərə xidmət göstərəcək terminal, hava gəmilərinin idarəedilməsi üçün qüllə, transformator yarımstansiyası, qazanxana, su anbarı və başqa köməkçi tikililərdən ibarət olacaq. Hava limanı 1 saatda 200 sərnişinə xidmət edə biləcək.

"Füzuli hava limanı işğaldan azad edil-

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Fövqəladə Hallar Nazirliyinin Türkiyə Respublikasında Meşə Yanğınlarının Söndürülməsində İştirak Etmiş Əməkdaşlarının Mükafatlandırılması Haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev Bakı şəhərinin Yasamal rayonu ərazisində avtomobil yollarının yenidən qurulması işlərinin davam etdirilməsi ilə bağlı əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

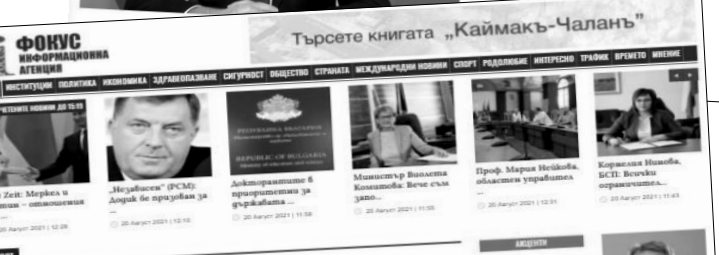
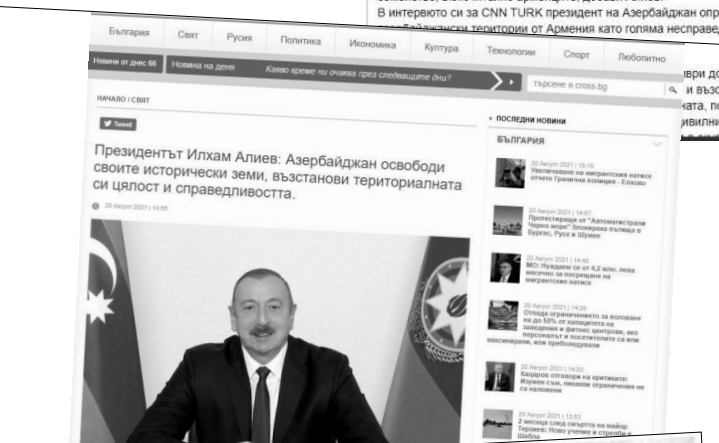
diyi və ərazi bütövlüyünü bərpa etdiyi barədə məlumat verilir. Qeyd olunur ki, Ermənistanın əvvəllər işğal altında olan Azərbaycan ərazilərində kütləvi şəkildə minaları yerləşdirməsi nəticəsində 150-dən çox mülki şəxs və hərbi həlak olub və ya yaralanıb. Əlavə olunur ki, Ermənistan mına xəritələrini Azərbaycana təqdim etməkdən imtina edir və artıq təqdim etdiyi xəritələrin yalnız 25 faizi həqiqəti əks etdirir.

Məqalələrdə Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərinin bərpası və reabilitasiyası üçün kifayət qədər maliyyə vəsaitinin səfərbər olunması, real vəziyyətlə yerində tanış olmaq üçün yerli və xarici media nümayəndələrinin, rəsmi şəxslərin və ictimai xadimlərin həmin bölgələrə səfərlərinin getdikcə artması qeyd olunur.

Yazılarda dövlətimizin başçısının müsahibəsində Cənubi Qafqazda davamlı sülh, təhlükəsizlik və rifaha nail olmaq, eləcə də iqtisadi münasibətləri bərpa etmək üçün regionda yolların və kommunikasiyaların açılmasının bütün tərəflərin marağında olması bildirilir.

Məqalələrdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Zəngəzur korridorunun yaradılmasının region ölkələrinə yeni imkanlar yaratması barədə fikirlərinə ətraflı yer verilir. Bildirilir ki, bu korridor Avropadan Asiya və geriyyə malların daşınmasını sürətləndirəcək və bu baxımdan Avrasiyanın yeni bir nəqliyyat layihəsinə çevriləcək.

Dövlətimizin başçısına istinad olunaraq qeyd edilir ki, Azərbaycan yeni müharibə arzulamır və Qarabağ regionunda yaşayan, Azərbaycan cəmiyyətinə inteqrə olunmalı erməniləri öz vətəndaşları olaraq görür. Həmçinin Azərbaycanın çoxmillətli, çoxkonfessiyalı ölkə olduğundan, burada ermənilər də daxil olmaqla bir çox xalqların bir ailə kimi yaşadığı əlavə olunub.

Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı həmin ərazilərdə istehsal olunacaq sənaye məhsullarının dünya bazarına çıxarılması və bütövlükdə regionun ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından vacibdir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu barədə Milli Məclisin deputatı Vüqar Bayramov deyib.

Deputat qeyd edib ki, eniş-uçuş zolağı artıq hazır olan Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında ilk sınaq uçuşu həyata keçirilib. Hava limanında müntəzəm reyslərin yerinə yetirilməsi məqsədilə radiotexniki vasitələrin hazırlığının yoxlanılması üçün xüsusi hava gəmisi ilə həyata keçirilən uçuşlar avqustun 20-də başlayıb və bu həftənin çərşənbə günü tamamlanacaq. Füzuli aeroportu regionda ən qısa zamanda inşa edilən beynəlxalq hava limanlarından

"Füzuli aeroportu regionun ixrac imkanlarının genişləndirilməsi baxımından vacibdir"

birdir. Bu ilin əvvəlində inşasına başlanan hava limanında artıq gələn ay ilk uçuşları həyata keçirmək mümkün olacaq. Cəmi

edə biləcək. "Füzuli hava limanı işğaldan azad edil-

Avqustun 23-də Yeni Azərbaycan Partiyası Kürdəmir rayon təşkilatının videoformatda XI hesabat konfransı keçirilib. Əvvəlcə Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Yeni Azərbaycan Partiyasının yaradıcısı ulu öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan Vətən övladlarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Gündəlik təsdiqləndikdən sonra Yeni Azərbaycan Partiyası Kürdəmir rayon təşkilatının sədri Ağalı Kərimli hesabat məruzəsi ilə çir-

nab İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Yeni Azərbaycan Partiyası öz inkişafının ən möhtəşəm mərhələsini yaşayır. Partiyamız cəmiyyətin bütün təbəqələrini əhatə etməklə öz sıralarında 760 mindən

xış edib. Bildirib ki, ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlı olan Yeni Azərbaycan Partiyası müstəqil Azərbaycanda ən mütərəqqi, ən monolit partiya olmaqla milyonla-

rın sevgisini qazanıb. Cənab İlham Əliyev Ümummilli Liderimizin strateji inkişaf kursunu böyük əzmlə, uğurla davam etdirərək Azərbaycanı sosial-iqtisadi yüksəlişinə, demokratik nailiyyətlərinə görə dünya ölkələri sırasında ön sıraya çıxarıb. Xalq-Prezident-Ordu vəhdəti 44 günlük Vətən müharibəsində ərazi bütövlüyümüzün bərpasında, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsində mühüm rol oynadı. O vurğulayıb ki, bu gün cən-

çok vətəndaşı birləşdirən siyasi-ideoloji güc mərkəzidir.

A.Kərimli qeyd edib ki, hazırda rayon təşkilatında partiya üzvlərinin sayı 9761 nəfərdir. Onların 4460 nəfəri gənclər, 3704 nəfəri isə qadınlardır. Sonra Yeni Azərbaycan Partiyası Kürdəmir rayon təşkilatının Nəzarət Təftiş Qrupunun sədr müavini Səfər Abuşovun hesabat məruzəsi dinlənilib.

Müzakirələr zamanı Yeni Azərbaycan Partiyası Veteranlar Şurasının üzvü, Milli Məclisin Səhiyyə komitəsinin sədri Əhliman Əmiraslanov, YAP Kürdəmir rayon təşkilatı İdarə Heyətinin üzvləri - Heydər Əliyev Mərkəzinin direktoru Durriyyə Seyidova və rayon təşkilatının

“Azərbaycanda koronavirus əleyhinə vaksin ehtiyatı kifayət qədərdir”

Azərbaycanda mövcud olan peyvənd ehtiyatından danışan nazir müavini qeyd edib ki, Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq

Son günlər yeni növ koronavirus (COVID-19) infeksiyasına yoluxma sayındakı kəskin artım virusun “delta” ştamının 30 faiz daha sürətlə yayılması ilə əlaqədardır. Ölkəmizdə COVID-19-un istənilən dalğası ilə əlaqədar epidemioloji vəziyyətə uyğun tədbirlər görmək mümkündür. Bunun üçün kifayət qədər çarpayıcı fondu, müasir tibbi avadanlıqlar, müalicə üçün dərmanlar, digər vasitələr və ən əsası, həkim və mütəxəssislər var. COVID-19 xəstələri üçün 10 mindən çox çarpayıcı fondu mövcuddur. Hazırda həmin çarpayıcı fondunun 50 faizindən az hissəsindən istifadə edilir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri səhiyyə nazirinin birinci müavini, səhiyyə nazirinin səlahiyyətlərini müvəqqəti icra edən Teymur Musayev deyib.

“Yeni Azərbaycan Partiyası müstəqil Azərbaycanda ən mütərəqqi, ən monolit partiya olmaqla milyonların sevgisini qazanıb”

YAP Kürdəmir rayon təşkilatının XI hesabat konfransı keçirilib

konfransının Gənclər Birliyinin sədri, “Azərxaç” ASC-nin Kürdəmir rayon filialının müdiri Rauf Abuşov çıxış edərək hesabat dövründə görülmüş işlərdən danışdı.

Konfransda çıxış edən Yeni Azərbaycan Partiyası Mərkəzi Aparatının Təşkilat Şöbəsinin mü-

tının İdarə Heyətinin üzvü, Kürdəmir Regional Mədəniyyət İdarəsinin rəis müavini Vaqif Aliyev, Kür-

dəmir rayon təhsil şöbəsinin müdiri Rəfail Məmmədov və rayon təş-

diri Əhliman Tağıyev bildirib ki, 1993-cü ildə xalqın təkidlə tələbi ilə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdırdan sonra inkişaf, tərəqqi yoluna çıxan Azərbaycan möhtəşəm uğurları ilə dünya-

nın diqqət mərkəzindədir. Partiyamızın Sədri cənab İlham Əliyev Prezident kimi fəaliyyətə başladığı gündən Azərbaycanın daha qüdrətli dövlətə çevrilməsi üçün ulu öndər Heydər Əliyev siyasi kursunun davam etdirilməsinin vacibliyini önə çəkərək son 18 ildə bu vədini əməli ilə təsdiqlədi. Bu gün Azərbaycan qalib ölkə kimi regionun gələcək inkişafı ilə bağlı prioritetləri müəyyənləşdirən güclü dövlət olaraq bölgənin stabilliyinin qaranlıq rolunu oynayır.

Konfrans iştirakçılarına əlamətdar gün münasibətilə təbrik edən Ə.Tağıyev YAP Kürdəmir rayon təşkilatına gələcək fəaliyyətində uğurlar arzulayıb.

Yeni Azərbaycan Partiyası Kürdəmir rayon təşkilatının hesabat dövrü ərzindəki fəaliyyəti qənaətbəxş qiymətləndirilib.

Gözlənilən beş ilin iş həsrəti

Hər şeydən əvvəl, gələn etiraf edək ki, bu gün işsizlik dünyanın əksər, hətta ən inkişaf etmiş ölkələrində belə mövcuddur. Təbii ki, işsizliyin çox olduğu ölkələr, müxtəlif variantlarla ölkədə yeni iş yerləri açdırmağa çalışırlar. Qeyd edək ki, həmin ölkələrdə baş verən miqrasiyalar adi hal kimi qəbul edilərsə də, amma bunun sonradan total xarakter alması həmin ölkənin həm sosial-iqtisadi, həm də müdafiəsi üçün böyük problemlər yaradır. Uzatmayaq...

Beləliklə, Ermənistan hökuməti qarşıdakı 5 il ərzində ölkədəki işsizlik səviyyəsini 10 faizə endirmək istəyir. Amma, deyim ki, Nikol hökuməti bu istəyində, deyərsən, çox iddialı görünür. Nə demək olar, amma, deyərsən, yəni də Nikolun bu gözəl təşəbbüsünə əməm çıxarmağa çalışırlar var axı. Beləliklə, ötən gün erməni rəsmilərindən hansısa biri mətbuata verdiyi açıqlamasında bu ilin birinci rübündə ölkədə işsizlik səviyyəsini 19.7 faizdən 17 faizə saldıqlarını bildirdi.

Amma indi belə görünür ki, gerek bildirməyeydi, niyə? Hə, indi də ermənilər düşüblər yene də bu yazıq Nikolun üstünə və sual edirlər: bir halda ki, yarım ildə siz belə bir göstəriciyə nail ola bilmirsinizsə, deməli, ölkədəki işsizlik səviyyəsini, dediyiniz kimi, beş ilə yox, iki ilə də 10 faiz səviyyəsinə çatdırı bilərsiniz.

Yəni, sual edirik, bu gün sizin işsiz erməniləri 5 il gözlətməkdə məqsədiniz nədir? Yoxsa, ölkədəki əmək qabiliyyətli 5-10 nəfərin də ölkədən getməsinə gözləyirsiniz?

Ağasaf

başlayıb. Hər gün peyvənd məntəqələrində yüksək axın müşahidə edilir. Azərbaycanda koronavirus əleyhinə vaksin ehtiyatı kifayət qədərdir. Əhalinin hətta 3-cü buster (qüvvətləndirici) doza ilə vaksinasiyadan keçməsi üçün kifayət qədər peyvənd var.

O, saxta vaksin sertifikatı məsələsinə də münasibət bildirib: “Saxta vaksin sertifikatını əldə edən vətəndaş və onu verən tibb işçisi sanki “ölüm lotereyası” ilə oynayıb. Həmin lotereyanın biletini əldə etməklə vətəndaş nəinki özünü, həm də ətrafdaqları və ailə üzvlərini də təhlükəyə atır. Ona görə də bununla nə səhiyyə, nə də başqaları, yalnız hüquq-mühafizə orqanları məşğul olmalıdır”.

aləmdəki nüfuzu və uzaqqörən siyasəti nəticəsində ölkəmizə kifayət qədər koronavirus əleyhinə peyvənd gətirilib: “Peyvənd tədarükü hələ də davam etdirilir. Hər bir vətəndaşın sərbəst vaksin seçimi imkanı var. Azərbaycanda dünyada mövcud olan peyvənd platformalarında hazırlanan vaksinlərdən - ənənəvi formada hazırlanan “CoronaVac”, vektor platformada hazırlanan “Sputnik V” və “AstraZeneca”, mRNT platformasında hazırlanan “Pfizer”dən istifadə etmək mümkündür. Vaksinlərin effektivliyi isə təxminən eynidir və onlar peyvənd olunan şəxsi xəstəliyin ağır gedişindən qoruya bilir. “Delta” ştamının sürətli yayılması ilə əlaqədar əhali vaksinasianın əhəmiyyətini dərk etməyə

“YAP aparıcı siyasi qüvvə kimi yarandığı ilk gündən bütün qüvvə və bacarığını dövlətə, xalqa xidmətə yönəldib”

YAP Göyçay rayon təşkilatının IX hesabat konfransı keçirilib

Avqustun 23-də Yeni Azərbaycan Partiyası (YAP) Göyçay rayon təşkilatının videofor- matda IX hesabat konfransı keçirilib.

Əvvəlcə müasir, müstəqil Azərbaycan dövlətinin qurucusu, Yeni Azərbaycan

Göyçay şəhər 4 saylı tam orta məktəb ərazi ilk partiya təşkilatının sədr müavini Firəngiz Məmmədیارova, Lək- çıplaq Kənd İnzibati Ərazi Nümayəndəliyi yanında ərazi ilk partiya təşkilatının sədri Aydın Əliyev hesabat dövründə görülən iş- lərdən bəhs ediblər.

Konfransda YAP Mərkəzi Aparatının Təşkilat Şöbəsinin

və dünyada yeni reallıqlar yaradıb. Vətən müharibə- sindən qalib çıxan Azərbaycan 30 illik işğala son qoy- raq ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Bu uğurlarda YAP üzv-

Partiyasının yaradıcısı, ulu öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlü- yü uğrunda şəhid olan Və- tən oğullarının əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

Konfransın gündəliyi təsdiqləndikdən sonra YAP Göyçay rayon təşkilatının sədri Sahib Şükürov hesabat məruzəsi ilə çıxış edib. Bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyası aparıcı siyasi qüvvə kimi fəaliyyət göstərdiyi 29 ildə bütün qüvvə və bacarığını xalqa xidmətə yönəldərək əhəmiyyətli uğurlar

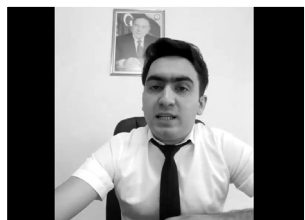

ra imza atıb. Partiyanın yaradıcısı ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəqil, demokratik Azərbaycan, hüquqi dövlət quruculuğu yolunda gərgin fəaliyyəti ölkəmizin bu gününü və gələcək taleyini müəyyən edib.

S.Şükürov deyib ki, YAP

Göyçay rayon təşkilatının 88 ərazi ilk partiya təşkilatında 7827 üzv birləşib. Rayon təşkilatı üzvlərinin 4576 nəfəri qadınlar, 1144 nəfəri isə gənclərdir. VIII konfransdan keçən dövr ərzində rayon təşkilatı sıralarına 516 nəfər daxil

olub ki, onlardan 274 nəfərini qadınlar 318 nəfəri isə gənclər təşkil edir.

Sonra YAP Göyçay rayon təşkilatının Nəzarət-Təftiş Qrupunun sədri Sərxan Vəliyev hesabat məruzəsi dinlənilib.

Müzakirələr zamanı çıxış edən Milli Məclisin deputatı Məzahir Əfəndiyev, YAP Göyçay rayon təşkilatı Gənclər Birliyinin sədri Tural Əhmədov, rayon təşkilatının sədr müavini, Göyçay rayon Mərkəzi Xəstəxanası Publik Hüquqi Şəxsin Baş həkimi Ləman Hacıyeva,

müdiri Əhliman Tağıyev çıxış edərək bildirib ki, Yeni Azərbaycan Partiyasının xalq, dövlət qarşısındakı böyük xidmətləri bu nəhəng təşkilatın cəmiyyətdəki mövqelərini get-gedə daha da möhkəmləndirir, insanla-

rın bu partiyanın ideoloji-siyasi xəttinə dəstəyini gücləndirir.

Ə.Tağıyev vurğulayıb ki, bu gün Azərbaycan tarixinin ən güclü, ən qüdrətli dövrünü yaşayır. 44 günlük Vətən müharibəsindən alınaçığ çıxan Azərbaycan dövləti böyük Zəfər günlərini qeyd edir. Azərbaycan bölgədə

“Türkiyə bölgədə müşahidəçi statusundan daha aktiv rola malik olacaq”

“Kəlbəcər rayonunda mövqelərimiz atəşə tutulub və erməni təxribatları davam etməkdədir”. Bunu SİA-ya açıqlamasında deputat Fazil Mustafa deyib. Deputat bildirib ki, sərhədlərin pozulması istiqamətində Azərbaycan həm Rusiya sülhməramlılarını xəbərdar etməlidir, həm də ermənilərə lazımı cavabı verməlidir: “Bölgəyə dördüncü qüvvənin yerləşdirilməsi hər zaman gündəmdə olan məsələlərdədir. Bu istiqamətdə müəyyən şərtlər, təşəbbüslər və təkliflər dəyərləndirilməlidir. Bu rakursda Azərbaycan addımlar atır və Türkiyənin bölgədə güclənməsinə çalışır”.

“Ona görə də biz bir sıra məsələlərdə tələskənliyə yol vermədən danışıqlar aparmaqla və vəziyyəti dəqiq təhlil etməklə addım-addım mövqelərimizi daha da gücləndirməliyik. Necə ki, ölkə prezidenti Cənab İlham Əliyev Kəlbəcərə və Laçına səfər etdi. Bu bölgələrə Prezidentin səfər etməsi o deməkdir ki, bölgələrdə artıq oturmuş bir infrastruktur qurulması gerçəkləşdirilir. Addım-addım bu məsələlərdə ermənilərin mövqelərinin zəiflədilməsi istiqamətində işlər görülür. Bölgəyə dördüncü dövlət yalnız Türkiyə daxil ola bilər. Türkiyə müşahidəçi statusundan aktiv rol olan dövlətə çevriləcəkdir. Gedişat buna doğru getdiyini göstərir”.

Gönçə Quliyeva

COVID-19 pasportunun yoxlanılması üçün “ASAN İcazə” mobil tətbiqi hazırlanıb

COVID-19 pasportunun yoxlanılması üçün “ASAN İcazə” mobil tətbiqi hazırlanıb. Bunu Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin sədri Ülvi Mehdiyev Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın brifinqində çıxışı zamanı deyib.

Onun sözlərinə görə, Nazirlər Kabinetinin qərarına əsasən, yaşı 18-dən yuxarı olan şəxslər ictimai işə müəssisələrində, mehmanxanalarda, iri ticarət mərkəzlərində - qapalı məkanda göstərilən xidmətlərdən yalnız COVID-19 pasportu olduğu halda istifadə edə bilərlər: “Yaşı 18-dən yuxarı olan şəxslərin COVID-19 pasportunun olub olmaması Elektron Hökumətin İnkişafı Mərkəzi tərəfindən yaradılan “ASAN İcazə” mobil tətbiq vasitəsilə yoxlanılacaq. Yalnız COVID-19 pasportu olduğu təqdirdə şəxs qeyd olunan məkənlərə buraxılacaq”.

Ermənilər dünyada Xalq kimi tanınır vəhşi

Mövcud faktlar və reallıqlar təsdiq edir ki, Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Qarabağ məsələsinin 1988-ci ildə gündəmə gəlməsi daha çox SSRİ-nin dağılmasına xidmət edən bir layihə idi. Bu layihənin əsas məqsədi SSRİ-ni dağıtmaq üçün separatçılıq mövqeyindən istifadə etdilər. O zaman deyirdilər ki, Mirzə Xəzər Azərbaycanın dərdini çəkir. Əslində, belə deyildi. Onun əsas məqsədi, yeni "Azadlıq" radiosunda 1918-1920-ci illərdə baş vermiş hadisələri dilə gətirməkdə məqsədi hər iki tərəfi (Azərbaycan və Ermənistan tərəflərini) qızışdırmaq idi. Bu, faktdır ki, Qarabağ münaqişəsini Rusiya ssenariləşdirdi. Bu günə qədər bu ssenarinin arxasında Rusiya durur. Qərb isə Qarabağ münaqişəsinə ikili yanaşma nümayiş etdirir. Münaqişə həll edilərsə, Azərbaycan regionun lider dövlətinə çevriləcək. Ona görə də 44 günlük Vətən müharibəsinə qədər Qarabağ məsələsinin həll olunmamasında bəzən RF ilə ABŞ-ın maraqları üst-üstə düşürdü. Burada xristian sevgisi də var. İranla Fransanın (baxmayaraq ki, bunlar biri-birinə düşmən dövlətlərdir) Azərbaycana qarşı sərgilədikləri mövqə də eynidir. Qarabağ probleminin yaranması ictimai siyasi baxımdan araşdırılarda, aydın olur ki, Qarabağ siyasi qurbandır. Bu siyasi qurbanın ilkin ssenarisi ABŞ-da hazırlanmışdırsa, sonrakı davam ssenarisi Moskvada həyata keçirildi. Hər iki dövlət ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədr dövlətidir. Minsk Qrupunun digər həmsədr dövləti olan Fransa Ermənistanın yanında olmaqla öz maraqlarını təmin edir. Yəni də qayıdaraq o məsələyə vurğulamaq lazımdır ki, Azərbaycan Xalq Cəbhəsi hakimiyyətinin Dağlıq Qarabağ münaqişəsini beynəlmilləşdirməsi yanlış idi. O zaman ideya və seçim ondan ibarət olmuşdur ki, münaqişəni beynəlmilləşdirməklə Ermənistanı diz cökməyə məcbur etmək olar. Bunun üçün hətta Kəlbəcər müdafiəsinin zəif təşkil olunmasına da maraq göstərildi. Nəticədə, Kəlbəcər işğal edildi. Amma real fakt ondan ibarətdir ki, Kəlbəcəri və digər ərazilərimizi erməni dövləti işğal edib (1993-cü il aprel ayının 30-da Kəlbəcər işğalı ilə bağlı BMT Təhlükəsizlik Şurası 822 sayılı qətnamə qəbul edib). İşğalı Rusiyanın yardımı ilə Ermənistan həyata keçirib. Bu, həqiqətdir. O da həqiqətdir ki, Kəlbəcər işğal edilməsi Azərbaycandakı hakimiyyətin səriştəsizliyinin nəticəsi idi. O zaman AXC hakimiyyətinin prosesləri proqnozlaşdırıb, ondan nəticə çıxara bilməməsi, xüsusilə də, təhlükəsizlik sahəsində cavabdeh olan şəxslərin siyasi səriştəsizliyi Kəlbəcər işğalına gətirib çıxardı. Onların beynəlxalq siyasətdə buraxdıqları kobud səhvləri Azərbaycanın faciəylə üzləşməsinə səbəb olub.

AXC hakimiyyətinin yanlış siyasəti Azərbaycana fəlakətlər gətirdi

Rusiyanı düşmən elan etmək, Cənubla Şimali Azərbaycanı birləşdirmək, Çinə bəyraq sancacaqları barədə anormal fakir seçsənlər, Özbəkistan rəhbərliyini türkçülüyə bağlılığı olmamaqda

günahlandırmaq və bu kimi qeyri-ciddi bəyanatlar vermələri, nəhayətdə, dünyanı "Azərbaycanın atom bombası var" deyərək hədələmələri Azərbaycanın regionda izolyasiya olunmasına gətirib çıxardı. Bir yandan Ermənistan torpaqlarımızı işğal etmək üçün hücum keçir, o biri tərəfdən Rusiya, Özbəkistan və digər dövlətlərlə düşmənçilik münasibətləri yaranır. Bir sözlə, AXC hakimiyyəti Azərbaycanı arzuolunmaz problemlərlə üz-üzə qoymuşdu. Bütün bunların fonunda Dağlıq Qarabağ münaqişəsini beynəlmilləşdirmək, demək olar ki, Azərbaycanın torpaqlarının daha geniş ərazidə işğalına gətirib çıxardı. Ona görə ki, Dağlıq

aydınlıq gətirilmir? Niyə tarixçilərimiz susur? Bütün bunlar onu deməyə əsas verir ki, o zamankı AXC-Müsavat hakimiyyəti bunı

Qarabağ münaqişəsinin həlli ATƏT-in Minsk Qrupuna həvalə olunmaqla problem üçpilləli problemə çevrildi. Yeni artıq onun həlli, lokal və regional deyil, qlobal münaqişəyə çevrildi. Bu halda isə problemin həllinə nail olmaq üçün Rusiya, İran, Türkiyə, Fransa, ABŞ, Avropa Birliyi və NATO-nun maraqları əhatə olunmalıdır. Fikir verin, nə qədər mövqelər və maraqlar üst-üstə düşməlidir ki, Dağlıq Qarabağ problemi həllini tapсын. Halbuki 1992-ci ildə bu problem daha dar çərçivədə həll oluna bilərdi. Necə ki, sonrakı mərhələlərdə yaranan və heç də Dağlıq Qarabağ problemindən ağır olmayan problemləri daxili məsələ olaraq həll edildi.

1993-cü ildə Şimalda "Sadval", Cənubda isə qondarma "Talış-Muğan Respublikası" məsələsi meydana gələndə, Ulu Öndər Heydər Əliyev çox böyük ustalıqla bu məsələni həll etdi. Lakin Dağlıq Qarabağ separatçılıqına qarşı Elçibəy hakimiyyəti bu cür addım atmadı.

Elçibəy hakimiyyətinin ən böyük günahı o oldu ki, onlar bu məsələni beynəlmilləşdirdilər. Bu da onların siyasi səriştəsizliyinin nəticəsi idi. Dağlıq Qarabağ məsələsini beynəlmilləşdirmək böyük səhv idi. Azərbaycan ordusu Xankəndinin 15 km yaxınlığında idi və Kəlbəcəre yol açılmışdır. 1993-cü ilin yanvar ayının 15-nə qədər ərazilərimiz işğaldan azad olunurdu. Həmin zaman orada, hətta rus qoşunları da vardı. Lakin Rusiyanın vəziyyəti ağır olduğundan, ermənilərə heç bir köməklik göstərə bilmirdi. Fevral ayında Xalq Cəbhəsi bəyanat verdi və həmin bəyanatdan sonra onlar ordunu geri çəkildilər. Bütün bu məsələlərin üstündən 20 il vaxt keçir. Niyə bu məsələlərə

millətə ziyan vurmuş oldu və bu, başlanmazdır. Mühərribə bir dövlətin başqa dövlətə elan etdiyi rəsmi hüquqi aktdır. Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ ərazisində separatçılıq baş qaldırması və bu məsələni daxili məsələ olaraq asanlıqla aradan qaldırmaq olardı. Əgər həmin zaman hakimiyyətdə olanlar Ulu Öndər Heydər Əliyevi hakimiyyətə dəvət etsəydilər, bu problemlər baş verməyəcəkdi. Amma AXC hakimiyyəti belə bir addım atmadı. Yəni qayıdaraq o ağır məsələyə. Yeni, Dağlıq Qarabağ münaqişəsini beynəlmilləşdirmələri AXC hakimiyyətinin səriştəsizliyinin nəticəsi idi. Onları həm də aldanıldıqlarını düşünürlər. Amma bütün hallar da səhvlər başlan-

mazdır. Yaddan çıxarmaq olmaz ki, 1948-ci ildə İsrail və Fələstin dövlətlərinin yaradılması üçün Fələstinə 60, İsrailə isə 40 faiz ərazi verilir. Bununla bağlı BMT-nin qətnaməsi də vardı. Fələstinlilərin səhvi nəticəsində torpaq sərhədləri 60 faizdən 25 faizə endi. Çünki fələstinlilərin səhvindən istifadə edən İsrail müharibə yolu ilə Fələstin torpaqlarını işğal etdi. Hələ də İsrail işğal etdiyi Fələstin torpaqlarını azad etməyib. Baxmayaraq ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası bir neçə dəfə işğal edilən Fələstin torpaqlarının azad edilməsi haqqında qətnamələr qəbul edib. AXC hakimiyyəti bunu bilir və gördü. Təcrübəsizlikdən, səriştəsizlikdən millətə sağalmayacaq yara vururdular. Bu isə başlanmazdır. Qanunvericilikdə də var. Qanunu bilmədən cinayəti törətmək heç kəsi cəzadan xilas etmir. Bunu Elçibəy hakimiyyəti bilməli idi. Bilmirdisə, niyə prezident seçilməyə səy göstərdi? Nəzərə almaq lazımdır ki, 1993-cü ilin fevral ayına qədər Azərbaycan Dağlıq Qarabağın 60 faizinə tam nəzarət edirdi. Keçmiş Hadrut rayonunun cəmi bir kəndi erməni işğalında qalmışdır. Əgər əvvəllər Hadrutla Ermənistan arasında məsafə 15 km idisə o, 50 km çatdırıldı. Bütün Ermənistanı yaxın olan sərhəd kəndləri azad edildi. Aparılan uğurlu hücumun qarşısı birdən birə dayandırıldı. Niyə? Bax, bu sualın cavabını heç də AXC-nin hakimiyyətdə olmuş nümayəndələri bu günə qədər cavab verməyiblər.

XOCALI SOYQIRIMINI DÜNYA MİQYASINDA TANIDA BİLİRİKMİ?

Dünya yaranandan bu günədək soyqırımı hallarına çox rast gəlinir. Xüsusən, baş verən soyqırımlar müharibələrə, daxili etnik və dini toqquşmalara, müstəmləkə imperiyalarının yaradılmasına xas olan əlamətdir. Orta əsrlər tarixində müstəmləkə siyasəti aparən şahlıqlar insanlara qarşı ən qəddar cinayət üsullarından istifadə etməkdən çəkinməmişlər. Bununla digər xalqların da gözlerini qorxutmaq və müqavimət niyyətində olan əhalini qeyri-şərtsiz təslim etməyə vadar etmək olub. Tarixi mənbələrə əsaslanaraq, demək olar ki, Amerika aborigenlərinin soyqırımı bəşər tarixində ən genişmiqyaslı soyqırımı hadisəsidir. Məhv edilmiş insanların sayı 10 milyonlardır. Avstraliya aborigenlərinin soyqırımı da həyata keçirilmişdir. Belə ki, 1788-ci ildən başlayaraq Avstraliyada Avropa müstəmləkəçiləri məskunlaşmağa başladılar. O zaman yerli aborigenlərin sayı təxminən 750000 nəfər təşkil edirdi. Lakin 1911-ci ildə onların sayı cəmi 31000 nəfər idi. Onların əksəriyyəti xəstəlikdən, deportasiyadan, qətləndirilmədən və aclıqdan həlak oldu. Almanlar tərəfindən Namibiyanın yerli xalqlarının məhv edilməsi nəticəsində 65000 xerero (onların 80 faizi) və 10000 nama (onların 50 faizi) həlak olmuşdur. 1985-ci ildə BMT Namibiya yerli xalqlarının məhv edilməsi cəhdini XX əsrin birinci soyqırımı aktı kimi qiymətləndirdi. 2004 ildə Almaniya hakimiyyəti Namibiya soyqırımının törədilməsini etiraf etdi və rəsmi üzr istədi.

Əvvəli Səh. 6

XX əsrin ən səs-küylü genosid faktlarına nasist Almaniya tərəfindən yəhudilərin məhv edilməsini (Xolokost), almanların tərtib etdiyi "Ost planı"nı, İkinci Dünya müharibəsi zamanı Paveliçin xorvat rejimi tərəfindən serblərin məhv edilməsini, Yaponiya ordusu tərəfindən törədilmiş beynəlxalq cinayətləri (müharibə bitdikdən sonra müttəfiqlər tərəfindən hərbi cinayətlərin törədilməsində ittiham olunan təxminən 5000 yapon hərbiçisi üzərində məhkəmə prosesləri keçirilmiş və onların 4400 nəfəri məhkum edilmiş, 1000 nəfərinə isə ölüm cəzası kəsilmişdir), 1975-1979 illərdə Pol Pot və İyenq Sari rejimi tərəfindən Kamboçada 3 milyona qədər insanın məhv edilməsini, 1994-cü ildə Ruanada baş vermiş soyqırımını (bunun nəticəsində 800 minə yaxın insan həlak olmuşdur), 1995-ci ildə Srebrenisada Bosniya müsəlmanlarının Bosniya serbləri tərəfindən kütləvi qırğını, Darfurda yerli əhəlinin soyqırımını (BMT hesablamalarına əsasən, həlak olanların sayı 180 mindən artıqdır) və s. aid etmək olar. Qəbul edilən qərarlara və yuxarıda qeyd olunan prinsiplərə əsasən, demək olar ki, ermənilərin 1992-ci il fevral ayının 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı şəhərində törətdikləri kütləvi insan qətləmi soyqırımı aktları kateqoriyasına aiddir. Ermənilərin törətdiyi bu soyqırımı nəticəsində 613 nəfər azərbaycanlı, o cümlədən, 63 azyaşlı uşaq, 106 qadın, 70 qoca qatılaraq qətlə yetirilmişdir. 8 ailə bütövlükdə məhv edilib, 25 uşaq hər iki valideynini, 130 uşaq valideynlərindən birini itirmiş, 487 nəfər yaralanmış, onlardan 76-sı uşaq, 1275 dinc sakin əsir götürülmüş, 150 nəfər isə itkin düşmüşdür. Xocalı hadisələrinin beynəlxalq hüquq əsasında soyqırımı cinayəti aktı kimi təsvif etməyə imkan verir: 1. BMT Baş Assambleyası tərəfindən 260 A (III) sayılı qətnamə ilə qəbul edilmiş 9 dekabr 1948-ci il tarixli "Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və ona görə cəzalar" Konvensiyası. 2. Nörnberq Hərbi Tribunalının Nizamnaməsi. 3. Beynəlxalq Cinayət Tribunalının Yuqoslaviya üzrə Nizamnaməsi (maddə 4). 4. Beynəlxalq Cinayət Tribunalının Ruanda üzrə Nizamnaməsi (maddə 1). 5. Beynəlxalq Cinayət Məhkəməsinin statusu (maddə 6). 6) Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsi (maddə 103). 7) Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Azərbaycanlıların soyqırımı haqqında" 26 mart 1998-ci il tarixli Fərmanı.

XOCALI FACİƏSİNİN SOYQIRIMI CİNAYƏT KİMİ TANINMASININ HÜQUQİ NƏTİCƏLƏRİ

Beynəlxalq hüquq soyqırımı cinayəti ilə bağlı müəyyən etmişdir: 1. Soyqırımı cinayəti törətmiş şəxslərin cinayət təqibi və cəzalandırılması qaçılmazdır. 2. Cinayət tərkibi təkə soyqırımı aktının törədilməsi deyil, həm də soyqırımı törədilməsi məqsədi ilə sui-qəsd, soyqırımı törədilməsinə birbaşa və açıq şəkildə təhrikçilik, soyqırımı törədilməsinə qəsd və soyqırımında iştirakdır. 3. Soyqırımı törətmiş şəxslərə universal yurisdiksiyanın prinsipləri tətbiq edilməlidir. 4. Soyqırımı cinayəti törədildikdən əmrin icrasına istinad etmək məsuliyyətdən azad etmir. 5. Rəhbərlər soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması üzrə hərəkətləri həyata keçirmədiklərinə görə məsuliyyət daşıyırlar. 6. Soyqırımı cinayətlərinə cinayət məsuliyyətinin tətbiqinə cəlb etmə müddəti tətbiq edilmir. 7. Soyqırımı cinayətinə münasibətdə qanunun retroaktiv tətbiqinə yol verilir. 8. Soyqırımı cinayəti törətmiş şəxslər cinayət məsuliyyətinə cəlb edilmələri üçün tələb edən ölkəyə verilməlidirlər. Beləliklə, Xocalı şəhərində əhaliyə - ermənilər tərəfindən etnik azərbaycanlılara qarşı törədilmiş hərəkətlər beynəlxalq hüquqi sənədlərə uyğun olaraq soyqırımı kimi təsvif olunur və beynəlxalq hüququn prinsiplərinə uyğun olaraq bəşəriyyətə qarşı cinayətdir. Bu gün Ermənistanın işğalçı siyasətinə məruz qalan bir milyondan çox azərbaycanlı ağır şəraitdə yaşayır - onlar qadın şəhərciklərində, yığıma evlərdə, yük vaqonlarında və yaşayış üçün uyğun olmayan digər yerlərdə sığınacaq tapmışlar. BMT Təhlükəsizlik Şurasının Azərbaycan Respublikası ərazilərinin Ermənistan ordusu tərəfindən işğal ilə bağlı 1993-cü ilin aprelinde qəbul etdiyi 822 sayılı, iyulda qəbul etdiyi 853 sayılı, oktyabrda qəbul etdiyi 874 sayılı və noyabrda qəbul etdiyi 884 sayılı qətnamələrə Ermənistan dövləti tam etinasızlıq göstərir və bununla da beynəlxalq birliyə hörmətsizlik göstərir. Dağlıq Qarabağ probleminin ədalətli həlli uğrunda Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi ardıcıl, prinsipial və qətiyyətli siyasət xətti, Azərbaycan Respublikasının konstruktiv mövqeyi dünya dövlətlərinə yaxşı bəllidir. Problemin sülh və danışıqlar yolu ilə həllinin əsas istiqamətləri 1996-cı ilin dekabrında ATƏT-in Lissabon Sammitində dünyanın 53 dövləti tərəfindən bəyənilmiş və dəstəklənmişdir. Xatırlamaq lazımdır ki, Xocalı soyqırımı şahidlərinin ifadələrindən və aparılan araşdırmalar zamanı məlum olmuşdur ki, ermənilər tərəfindən qətlə yetirilmiş azərbaycanlı uşaqların sinəsi yanlıb ürəkləri parçalanmış, əksər meyitlər isə tikə-tikə doğranmışdır. Təbii ki, bu cinayət cəzasız qalmayacaq. BMT Təhlükəsizlik Şurası beynəlxalq cinayət törətmiş fiziki şəxslərin cinayət məsuliyyətinə cəlb edilməsi üçün "ad hoc" qaydasında ilk dəfə 23 fevral 1993-cü il tarixli 808 nömrəli və 25 may 1993-cü il tarixli 827 nömrəli qətnamələrinə əsasən "1991-ci ildən keçmiş Yuqoslaviya ərazisində törədilmiş beynəlxalq

Ermənilər dünyada Xalq kimi tanınır vəhşi

humanitar hüququn ciddi pozuntularına görə məsuliyyət daşıyan şəxslərin təqib edilməsi üzrə Beynəlxalq Tribunal" yaratmışdır. Bu tribunalın əsasnaməsi də təsdiq olunmuşdur. Keçmiş Yuqoslaviya üzrə Beynəlxalq Cinayət Tribunalının (KYBCT) birinci hökmü 29 noyabr 1996-cı ildə çıxarılmışdır. Ümumilikdə 144 məhkəmə prosesi keçirilmişdir (o cümlədən, 94-ü serblərə, 33-ü xarvatlara, 8-i Kosovo albanlarına, 7-si Bosniya müsəlmanlarına və 2-si makedoniyalılarına qarşı). Həm də Haaqa Tribunalının ittihamları Bosniya serblərinin rəhbəri P.Mladiç və R.Karadiçə qarşı da irəli sürülmüşdür. İkinci Beynəlxalq Tribunal Ruanda (RBCT) üzrə yaradılmışdır. Bu məhkəmənin vəzifəsi 1994-cü ildə Ruanada və qonşu ölkələrdə soyqırımının bəşəriyyət əleyhinə cinayətin araşdırılması idi. BMT Təhlükəsizlik Şurasının 1994-cü il noyabrın 8-də qəbul etdiyi 955 sayılı qətnaməsinə əsasən, "1994-cü ilin 1 yanvarından 31 dekabrına qədər Ruanda ərazisində və qonşu dövlətlərin ərazilərində törədilən soyqırımı və digər oxşar pozuntulara görə məsuliyyət daşıyan Ruanda vətəndaşları tərəfindən törədilən beynəlxalq humanitar hüququn ciddi pozuntularına görə məsuliyyət daşıyan şəxslərin məhkəmə qaydasında təqib edilməsi üzrə Beynəlxalq Tribunal" yarandı və onun əsasnaməsi təsdiq olundu.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, ilk dəfə olaraq, kütləvi insan qətləmlərinin soyqırımı sayılması təklifini 1933-cü ildə yəhudi əsilli polşalı hüquqşünas Rafael Lemkin İspaniyada keçirilən cəza hüququnun eyniləşdirilməsinə dair V beynəlxalq konfransda irəli sürmüş və uzun müzakirələrdən sonra təklifini qəbul etdirə bilmişdir. Sonradan, yeni müharibənin Almaniyanın məğlubiyəti ilə başa çatmasından sonra Nörnberq Beynəlxalq Hərbi Tribunalı nasistləri "insanlıq əleyhinə cinayətlərin" törədilməsi barədə qərar qəbul etdi. Qərar "genosid" sözü ittihamnamə aktına daxil edildi. "Soyqırımı cinayətinin qarşısının alınması və cəzalandırılması haqqında" BMT Baş Məclisinin 9 dekabr 1948-ci il tarixli qətnaməsi qəbul edilmişdir. Konvensiya 19 maddədən ibarətdir. İndiyədək dünyanın 153 ölkəsi bu Konvensiyayı ratifikasiya etmişdir. 31 may 1996-cı ildə Azər-

baycanın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev tərəfindən imzalanmış qərara bu Konvensiyaya qoşulduğunu bəyan etmişdir. 25 iyun 1996-cı ildə isə Azərbaycan parlamenti bu qanunu ratifikasiya etmişdir. Konvensiya soyqırımını beynəlxalq hüquq normalarını pozan cinayət əməli kimi təsvif etmişdir. Həmin Konvensiyanın 1-ci maddəsində qeyd olunur ki, razılığa gələn tərəflər sülh və yaxud müharibə dövründə törədilməsindən asılı olmayaraq soyqırımını, beynəlxalq hüquq normalarını pozan cinayət olduğunu təsdiq edirlər və bu cinayətin qarşısını almaq və cəza tədbirlərini həyata keçirmək öhdəliyini götürürlər. Bu sənədi imzalamış dövlətlər soyqırımının qarşısını almaq üçün tədbirlər görmək və ona görə cəzalandırmaq öhdəliklərini öz üzvlərinə götürmüşlər. Soyqırımı anlayışının hüquqi mənası BMT Baş Assambleyasının 9 dekabr 1948-ci il tarixli 260 A sayılı qətnamə ilə qəbul etdiyi "Soyqırımı Qafqazda imperiyalar və ermənilərin Azərbaycan ərazilərinə köçürülməsi cinayətinin qarşısının alınması və ona görə cəzalar haqqında" Konvensiya ilə müəyyən edilmişdir ki, hər hansı milli, etnik, irqi və ya dini qrupların tam və ya qismən məhv edilməsi niyyəti ilə aşağıdakı hərəkətləri bildirir:

- belə bir qrupun üzvlərinin qətlə yetirilməsi;
  - belə bir qrupun üzvlərinə ciddi bədən xəsarətləri və əqli poçğunluq yetirilməsi;
  - hər hansı belə bir qrup üçün qəsdən onun tam və ya qismən məhvini hesablanmış həyat şəraitinin yaradılması;
  - belə bir qrup arasında uşaq doğumunun qarşısının alınmasına hesablanmış tədbirlər;
  - uşaqların zorakılıqla bir insan qrupundan digərinə verilməsi.
- Soyqırımı cinayəti üçün xüsusi niyyətin olması zəruri element sayılır. Bu obyektiv soyqırımı cinayətinin digər analogi beynəlxalq cinayətlərdən fərqləndirir. Soyqırımı cinayətini təşkil edən əməllərdən hər biri şüurlu və əvvəlcədən düşünülmüş olur. Bu əməllər heç bir halda təsadüf və ya ehtiyatsızlıq nəticəsində törədilə bilməz. Soyqırımı cinayətinin təhlili zamanı onun 3 əsas hissəsi üzə çıxarılır:
- məlum, milli, etnik, irqi və ya dini qrupun varlığı;

NATO-nun Baş katibi Azərbaycana təşəkkür edib

Əfqanıstandakı hava limanının təhlükəsizliyinə göstərdiyi dəstəyə görə Azərbaycana minnətdarlıq. "TRT Haber" in məlumatına görə, bu sözləri NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberq jurnalistlərə açıqlamasında deyib.

Baş katib qeyd edib ki, təxliyələr üçün gün ərzində fasiləsiz olaraq işlər görülür. "Türkiyə bu mövzuda mühüm rol oynayır. Xüsusilə Türkiyə, ABŞ və İngiltərəyə Kabildəki hava limanının təhlükəsizliyində vacib rol oynadıqlarına görə təşəkkür edirəm. Azərbaycana da hava limanının təhlükəsizliyində göstərdiyi dəstək üçün minnətdarlıq".

Van Zıguan: Şuşa nəinki mədəni və tarixi, həm də böyük strateji əhəmiyyətə malik şəhərdir

Biz dünyanın çox şəhərlərində olmuşuq. Amma Şuşa fərqlidir, strateji əhəmiyyətinə görə çox unikal bir şəhərdir.

AZƏRTAC-in bölgə müxbiri xəbər verir ki, bunu Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində sənədli film çəkilişi ilə bağlı Şuşaya səfər edən Çinin "On the road" şirkətinin nümayəndəsi Van Zıguan deyib. O, Şuşanın çox gözəl şəhər olduğunu bildirib: "Burada çoxlu tarixi abidələr var. Şuşanın nəinki mədəni və tarixi, eləcə də böyük strateji əhəmiyyəti var. Mən hazırda bir dağın, qalanın başında dayanmışam və çox gözəl mənzərəni seyr edə bilərəm. Şuşaya nəzarət edən, bütün Qarabağa nəzarət edir".

Van Zıguan deyib ki, çəkiliş qrupu Şuşanın tarixini, burada baş verənləri öyrənmək məqsədi ilə gəlib: "Filmimizdə şuşalıların öz evlərinə necə və nə zaman dönə biləcəkləri və Şuşada keçmiş həyatlarına necə qayıdacaqları yer alacaq. Eyni zamanda, Azərbaycan dövlətinin həyata keçirdiyi bərpa və yenidənqurma işlərini də lentə alacağıq".

- belə bir qrupun tamamilə və ya qismən məhv edilməsi niyyətinin olması.

Soyqırımı qurbanlarının müəyyən edilməsinin həlledici əlaməti onların fərdiliyi deyil, məhz onların qrupa mənsubluğu; - niyyət qrupun məhv edilməsindən ibarət olmalıdır.

Ümumiyyətlə, beynəlxalq hüquq ermənilərin Xocalıda törətdikləri vəhşiliklərin soyqırımı aktı olaraq beynəlxalq birlik və Avropa İnsan Haqları Məhkəməsi tərəfindən tanınmasında hüquqi imkanlar mövcuddur. Təbii ki, bu qərar verilsə, bir daha ermənilər dünya xalqları və dövlətləri tərəfindən vəhşi xalq kimi tanınacaqlar.

i.ƏLİYEV

7

Azərbaycanın əldə etdiyi Zəfərin dikte etdiyi şərtlər, yaratdığı reallıqlar heç bir halda dəyişməyəcək və buna cəhd edənlər daha acınacaqlı məğlubiyyətə düçar olacaqlar. Bunu politoloq Elçin Mirzəbəyli deyib.

Ekspert qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin səsləndirdiyi fikirlərin diplomatik ritorikadan uzaq, hədəflərin kifayət qədər aydın olması, bölgədəki real vəziyyətin ən incə detallarına kimi müəyyənləşdirilməsinə, həmçinin bölgəsel və global aktorların konkret zaman kəsiyində yürütdükləri siyasətin mahiyyətinin gün işığına çıxarılmasına imkan verir:

“Bu xüsusda “CNN Türk”ün müxbirinin suallarını cavablandırın Prezident İlham Əliyevin ilk mesajının - Azərbaycan dövlətinin, xalqının tarixi qələbəsi və bu qələbənin doğurduğu nəticələrin heç bir halda dəyişməyəcəyi, dəyişdirilə bilməyəcəyi barədə son və qəti bir mövqeyinin ifadəsi olduğu qənaətinə deyəm.

Azərbaycan dövlətinin başçısı 44 günlük Vətən müharibəsindən öncə xalqımızın işğalla barışmayacağı və nəyin bahasına olursa-olsun işğala son qoyacağı barədə səsləndirdiyi fikirləri xatırlatmaq, əslində dövlətimizin və xalqımızın proseslərin bundan sonrakı inkişafı ilə bağlı qətiyyətli mövqeyini də ortaya qoyur. Yəni bəyan edir ki, Azərbaycanın əldə etdiyi Zəfərin dikte etdiyi şərtlər, yaratdığı reallıqlar heç bir halda dəyişməyəcək və buna cəhd edənlər daha acınacaqlı məğlubiyyətə düçar olacaqlar.

Sitat: “Dediyim sözlər həyatda öz yerini tutdu və Azərbaycan Qurtuluş savaşına başlayaraq öz tarixi torpaqlarını işğalçılardan azad etdi, tarixi ədaləti bərpa etdi, işğalçıları bizim torpaqlardan qovdu və öz ərazi bütövlüyünü, torpaq bütövlüyünü bərpa etdi”.

Hesab edirəm ki, Prezident İlham Əliyevin torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsini Qurtuluş savaşı kimi qiymətləndirməsi, əslində Azərbaycan torpaqlarının işğalı, bu işğalın doğurduğu nəticələri, işğalda birbaşa və dolayısıyla iştirak edən tərəflərin əsl niyyətlərinin nədən ibarət olduğunu tam çılpaqlığı ilə ifadə edir. Bu o deməkdir ki, Azərbaycan torpaqlarının işğal edilməsində məqsəd, yalnız Qarabağın bir hissəsinin ölkəmizdən qoparılması olmayıb. Bu prosesdə bir neçə amil rol oynayıb ki, bunlardan biri də Azərbaycanın müstəqil dövlət kimi mövcudluğuna son qoyulması, xalqımızın istiqlal ideallarının, azad yaşamaq istəyinin boğulmasıdır. Azərbaycan Ordusunun Zəfəri dövlətimizin ərazi bütövlüyünün bərpası ilə yanaşı, həm də Azərbaycanın dövlət müstəqilliyinə uzanan əllərin qırılması, istiqlalımızın qurtuluşudur.

Prezidentin müsahibəsində diqqəti cəlb edən məqamların sayı, şübhəsiz ki, kifayət qədər çoxdur. Amma qənaətimə görə, ən önəmli və açar fikirlərdən biri İlham Əliyevin həm müharibənin aparılmasına, həm də bütövlükdə siyasi proseslərə münasibətdə ləyaqət amilinin ön sıraya çəkilməsi və xüsusi olaraq vurğulanmasıdır.

Sitat: “Müharibədə də, mülki həyatda da, məişətdə də, evdə də, işdə də, siyasətdə də ləyaqət əsas prinsiplərdən biri olmalıdır”.

Düşünürəm ki, dövlət başçısının bu fikirləri təkə Azərbaycan torpaqlarının işğaldan azad edilməsindən sonra regionda yaranmış vəziyyətə müxtəlif siyasi mərkəzlərin, tərəf olan və olmayan dairələrin üslub və yanaşmalarını deyil, bütövlükdə sülh və əminamanlıq şəraitində, rifah içində dinc birgə yaşayışın yazılmamış, amma əməl edilməsi qətilizmə olan qızıl qaydasının dilə gətirilməsidir. Yəni istər sırası vətəndaş ol, istər yüksək dövlət adamı, istər cırıdan ölkə ol, istər super güc mərkəzi, istər kiçik bir qurum ol, istərsə də global beynəlxalq təşkilat - üzünə götürdüyün öhdəliklərə əməl etməli, verdiyin sözdən qaçmamalı, iyüzlü siyasət yürütməməli, ləyaqətli davranmalısan. İnsanı, onun formalaşdırdığı cəmiyyəti, qurduğu dövləti fəqrəndirən əsas cəhətlərdən biri də LƏYAQƏT hissinin vazkeçilməz yaşam kredisinə çevrilməsidir. Əks təqdirdə sənə

“Azərbaycanın dikte etdiyi şərtlər heç bir halda dəyişməyəcək”

olan etimad limiti tükənəcək, ətrafında dostların, müttəfiqlərin deyil, konkret zaman kəsiyində sənənlə birlikdə hərəkət etmək məcburiyyətində olan və ilk imkandaca “savaş meydanından qaçmaq” barədə düşüncələr - zərənlər dostlar, müttəfiqlər “qalacaq”. İnsanlar kimi dövlətlərin də xarakteri olur və bu xarakterin əsas cizgisi LƏYAQƏTDİR!

Məhz bu xüsusdan cənab Prezidentin sülh müqaviləsi ilə bağlı fikirlərinə və digər məqamlara yol almaq istəyirəm. Çünki İlham Əliyevin bütün mesajlarının təməlinə münasibətlərdə ləyaqətli davranışın əsas amil olduğu ana xətt kimi keçir.

Sülh müqaviləsi ilə bağlı dövlətimizin mövqeyini ifadə edən Azərbaycan Prezidentini bu təklifin masa üzərində əbədiyyətə qədərlə qalmayacağını deyir və şübhəsiz ki, əldə olunan, həmçinin “görünən” və “görünməyən” bütün razılıqlara, öhdəliklərə əməl edilməsinin vacibliyini diqqətə çatdırır. Əks təqdirdə, “onlar özləri də peşman olacaqlar”.

Yenə də öhdəliklərə, razılıqlara, bütövlükdə insan cəmiyyətlərinə, dövlətlərə münasibətlərə xas olan bütün davranışlarda ləyaqət hissinin önəmini vurğulamaqla, Rusiya sülhməramlılarının nəzarətində olan ərazilərə Ermənistan silahları və hərbiçilər göndərilməsi ilə bağlı məqama toxunmaq istəyirəm.

Prezident İlham Əliyev sözügedən müsahibəsində qeyd edir ki, bu, 10 noyabr Bəyanatına ziddir və Azərbaycan bir neçə dəfə yaranmış vəziyyətlə bağlı qarşı tərəflərə öz iradını şifahi qaydada bildirib. Amma bunun nəticəsi olmadığı üçün ölkəmizin rəsmi mövqeyi ifadə olunur. Hesab edirəm ki, bu bağlamda Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlum bəyanatı ilə bağlı sosial şəbəkələrdə, internet resurslarında “tufan qoparan” və ənənələrinə uyğun, məşhur lətifələrdən birində deyildiyi kimi “ayının əmisi uşaqları” funksiyasını yerinə yetirənlərə də incə bir xatırlatma var: Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin bəyanatı Azərbaycan dövlətinin rəsmi mövqeyidir. Və bu baxımdan, xüsusilə də ölkəmizin milli maraqları üçün həssas məsələlərdə manipulyasiyalara yol vermək, düşmənin, maraqlı dairələrin informasiya təxribatlarının yanında yer almaq untanvericidir və heç bir halda ləyaqətli davranış sayıla bilməz.

Prezident İlham Əliyevin Laçın dəhlizi ilə bağlı xatırlatmaları isə, düşünürəm ki, ictimai rəyə yanlış məlumat ötürənlərə, həmçinin çeşidli informasiya resursları üzərindən “simsiz teleqraf” funksiyasını yerinə yetirən “beşinci kolon” müzdlularına da nəticə çıxarmaq imkanı verir. İctimai rəyə yalan üfurmək lazım deyil. Laçın dəhlizi ayağımızın altındadır və biz nəinki oraya daxil olan, yaxud oradan çıxan avtomobillər, hətta insanların sayını belə dəqiqliklə müəyyənləşdirə bilirik. Əgər bütün bunlar Ermənistanın yenidən

müharibəyə hazırlaşdığı qənaətini yaradırsa, o zaman heç bir güzəşt olmayacaq və Ermənistanın başı növbəti dəfə əziləcək. Və bu bağlamda, Prezident İlham Əliyevin Rusiya sülhməramlı missiyasının nəzarəti altında olan Azərbaycan torpaqlarında yaşayan ermənilərlə bağlı fikirlərinin də bir çox məqamlara aydınlıq gətirdiyini düşünürəm. Xüsusilə də onların “yolunu azmış Azərbaycan vətəndaşları” olaraq qiymətləndirilməsini... Bir dəfə yollarını azıblar, yaxud azdırılıblar və nəticəsini də görüblər. Bu baxımdan, növbəti dəfə “azmaq” şansları yoxdur. “Azdırılmamaları” üçün isə Azərbaycan cəmiyyətinə inteqrə olunmalı, ölkəmizdəki bütün xalqlar kimi Azərbaycanın rifahı üçün çalışmalıdırlar”.

Müsahibədə hər kəsin diqqətini çəkən və çoxsaylı, ildırım sürətli reaksiyalar doğuran məqamlardan biri də, Azərbaycanın Rusiyadan gözləntiləri ilə bağlı suala Prezident İlham Əliyevin cavabıdır.

Sitat: “Rusiyadan gözləntimiz odur ki, üçtərəfli Bəyanatın bütün müddəaları yerinə yetirilsin. Çünki bu üçtərəfli Bəyanatı Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan rəhbərləri imzalamışlar və onların böyük qismi artıq gerçəkləşib. Amma bəzi məsələlər var ki, hələ də açıqdır. Gözləntimiz bundan ibarətdir. Rusiya Azərbaycanın qonşusu və Ermənistanın yaxın müttəfiqi kimi, əlbəttə, bu bölgədə xüsusi rol oynayır. Bu, təbiidir. Ümid edirik ki, Rusiya bundan sonra da bu bölgənin təhlükəsizliyi üçün öz səylərini əsirgəməsin və uzunmüddətli sülhü təmin etmək üçün addımlar atsın. Eyni zamanda, bizim gözləntimiz odur ki, Rusiya Ermənistanı silahlandırmasın. Biz bu məsələni Rusiya tərəfinə çatdırmışıq. Bu, bizi narahat edir. Müharibə başa çatıb. Yeni, erməni xalqı da bu vəziyyətlə barışıb və Ermənistanı də məğlubiyyətlə barışıb və Ermənistanı keçirilmiş son parlament seçkiləri bunu göstərdi. Tarixdə görünməmiş bir mənzərədir ki, məğlub edilmiş rəhbərlik, yenidən xalqdan səs alır. Belə olan halda, əlbəttə ki, Ermənistanı silahlandırmaq heç bir məntiqə sığmır. Biz hələ ki, bunu görmürük, müşahidə etmirik. Amma Rusiya tərəfindən bəzi açıqlamalar oldu. Bir neçə gün bundan əvvəl Rusiya müdafiə naziri Ermənistan müdafiə naziri ilə görüş zamanı söyləmişdir ki, Ermənistan Rusiya silahlarının göndərilməsi prosesi başlamışdır. Bu, çox narahatedici bir məsələdir. Həm də Ermənistanın yeni müdafiə naziri çox məsuliyyət-siz açıqlamalar verdi ki, əgər Azərbaycan tərəfi Ermənistan sərhədini bir santimetr pozsa, o zaman onlar atəş açacaqlar. Yeni, görünür, İkinci Qarabağ savaşı hələ ki, hər kəs üçün dərs olmadı. Əgər belədirsə, biz dərsi yenidən verməyə hazırıq. Ona görə biz ümid edirik ki, Rusiya Ermənistanı silahlandırmayacaq. Çünki buna ehtiyac yoxdur”.

Hər şey kifayət qədər açıq və aydın ifadə

olunub. Rusiya Ermənistanın müttəfiqidir. Bəli! Çünki Ermənistan Rusiya ilə eyni hərbi-siyasi blokda təmsil olunur, Rusiyanın Ermənistanında hərbi bazası var və bütövlükdə isə Ermənistanın bugünkü regionda münasibətlər, fitnə-fəsad, təhlükə mənbəyi olan bir dövlət kimi mövcudluğunu Rusiya təmin edib.

Rusiya Azərbaycanın yaxın qonşusudur. Çünki Rusiyanın bir çox məsələlərlə bağlı nümayiş etdirdiyi mövqe, o cümlədən Ermənistanın silahlandırılması və daha öncə sadaladığımız digər məsələlərlə bağlı davranışları qarşılıqlı münasibətlərin “yaxın qonşuluq” çərçivəsindən kənara çıxmıdığına sübura yetirir. Rəsmi Moskvanın, xüsusilə də son davranışları münasibətlərin nəinki müttəfiqlik, heç strateji tərəfdaşlıq müstəvisinə daşınmasına da imkan vermir. Bunun səbəbləri isə, şübhəsiz ki, Azərbaycanla bağlı deyil. Azərbaycanın Rusiyaya münasibətdə uzun illərdən bəri sərgilədiyi, bir çox hallarda regional və global miqyasda çeşidli problemlərlə qarşılaşdığımız zəmin yaradan səmimi qonşuluq münasibətinin qarşılığında atılan addımlar, qarşılıqlı əlaqələrin ən yaxşı halda yaxın qonşuluq çərçivəsində qala biləcəyi reallığı yaradır.

Rusiyanın Müdafiə naziri Ermənistanı silah göndərilməsi prosesinə başladığını bəyan edir. Nə üçün? Niyə? O zaman Rusiyanın Ermənistanın kapitulyasiyasını şərtlərini yerinə yetirəcəyinə zəmanətçi durmasına nə ehtiyac vardı? Axı Rusiya 30 ilə yaxın bir zaman kəsiyində Ermənistanı saysız-hesabsız və əvəzi ödənilmədən silah-sursat, hərbi texnika vermişdi. Axırı nə oldu? Həmin silahların bir qismi indi bizim Hərbi Qənimətlər Parkında dağılmış muzey ekspozatları kimi sərgilənir, bir qismi isə ele darmadağın edilib ki, toparlamaq mümkün olmayıb. Eynilə Ermənistan ordusu kimi... Amma bu dəfə toparlanmaq imkanı verilməyəcək...

Bu məsələ ilə bağlı Prezident İlham Əliyevin cavabı, ümumiyyətlə şərh və təhlil üçün heç bir yer qoymur.

Sitat: “Biz ordumuzun silahlanmasına nə qədər lazımdır, o qədər də vəsait ayracağıq və bunu edirik. Sadəcə, hesab edirik ki, artıq müharibə bitdi, buna ehtiyac yoxdur. Bölgənin yenidən silahlandırılması prosesinə biz təşəbbüskar olmamışıq və deyilik. Ümid edirik ki, digər tərəflər də buna uyğun addımlar atacaqlar”.

Son olaraq, Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri ilə bağlı söylədiyi fikirlərə də qısaca münasibət bildirmək istəyirəm. Xüsusilə də Azərbaycan Prezidentinin iki qardaş dövlət arasındakı münasibətlərin gələcəyi ilə bağlı verdiyi mesajlara...

Sitat: “Türkiyə-Azərbaycan birliyi artıq bölgəsel amildir. Bəlkə də nə vaxtsa global amilə çevriləcək, ola bilər. Çünki indi bizim artıq başqa ölkələrlə də müttəfiqlik əlaqələrimiz formalaşmaqdadır. Bu, bəzilərin narahat edir. Çalışacaqlar ki, aramıza girsinlər, çalışacaqlar ki, provokasiyalar, təxribatlar, uydurmalar ortaya atılsın. Ona görə bizdən sonra gələnlər nəsəl bu yolla getməlidir. Bu yol əbədi olmalıdır”.

Bu yol əbədi olmalıdır, şübhəsiz. Şünki bu yol Azərbaycan və Türkiyənin, Türk Dünyasının, bütövlükdə isə Avrasiyanın önəmli bir hissəsinin xoşbəxt, təhlükəsiz gələcəyinin əsasını təşkil edir”. (Trend)

Səudiyyə Ərəbistanı ilə İran arasında davam edən və uzun illərə söykənən qarşıdurmalardan sonra ölkələr arasında müəyyən əlaqələr yaranmağa başlayıb. Çoxillik fikir ayrılıqlarının aradan qaldırılmasına səbəb isə Taliban silahlı hərəkatının (bir çox ölkələrdə terror təşkilatı kimi tanınır və qadağan olunub - R.R.) aktivləşməsi, xüsusilə Mərkəzi Asiyada və Yaxın Şərq zonalarında həri-siyasi diktələr etmək cəhdləri artıqca, nəinki Səudiyyə Ərəbistanı ilə İran, eləcə də digər münasibətləri soyuq olan region ölkələrini bir araya gətirə bilər.

Əbəs deyil ki, Yaponiyanın nüfuzlu "Nixon keydzay sumbun" nəşri də bu mövzuda analitik məqalə ilə çıxış edərkən qeyd edib

Ərəbistanı 2016-cı ildə münasibətlərini dondurublar - bu don açılacaqmı?

Onu da qeyd edək ki, İranın prezidenti Reisi ABŞ-ın gedişindən sonra Əfqanıstanın bərpasına dəstək verəcəyini bu həftə bəyan edib. Bəyan olunub ki, İran Talibanın artan təsirindən hədsiz narahatdır. Tehran hərəkatın ekstremist ideologiyasını qınayır, xüsusilə qadınların evdən kənar fəaliyyətlərinə qadağasını - təhsil almalarının, çalışmalarının qarşısının alınmasını və s. halları pisləyir. Belə ki, İranın özü İslam Respublikası olaraq 1979-cu il inqilabından sonra qadınların cəmiyyətin həyatındakı roluna

Digər yandan, Səudiyyə Ərəbistanı İrana qarşı sərt siyasəti ilə köklənmiş ABŞ prezidenti Donald Trampın gedişindən sonra İrana münasibətdəki siyasətinə və təhlükəsizlik siyasətinə yenidən baxmağa məcburdur. 2019-cu il səuduların neft obyektləri hücumlarına məruz qalanda da ABŞ İranı ittiham etmişdi, la-

Taliban Mərkəzi Asiya və Yaxın Şərq ölkələrini birləşdirir

Regional dövlətlərin bir araya gəlməsinə zəmin yaranıb

ki, İrana Səudiyyə Ərəbistanının Yaxın Şərqin güclü ölkələri olmalarına diqqət yetirib və taliblərin onlar üçün ümumi təhlükə yaratdığını yazıb.

İraqda keçiriləcək beynəlxalq konfrans nə vəd edir?

Bu arada, ABŞ-ın İraqdan da ordu hissələrini çıxarmaq planlarının ortaya çıxması adıçəkilən ölkələrin daha da yaxınlaşmasına şərait yaradır. Bu, həm İranın, həm də Səudiyyə Ərəbistanının regiondakı hakimlik vakkumunun möhkəmləndirilməsi üçün də vacibdir. Təbii ki, İraq da özünü siqortalamaq üçün regiondakı bir sıra ölkələrlə işbirliyinə getmək niyyətini gizlətmir. Misal üçün, İraq bu ay həm İranı, həm də Səudiyyə Ərəbistanını Bağdadda keçiriləcək konfransa dəvət edib. İranın yeni prezidenti İbrahim Reisi artıq baş naziri Mustafa əl-Kadimiyə konfransda iştirak edəcəyini söz verib.

Bundan əlavə, İraq İran və Səudiyyə Ərəbistanı ilə paralel olaraq konfransa Türkiyənin də cəlb ediləcəyi proqnozlaşdırılır. Belə ki, Türkiyə regionun əsas söz sahiblərindən biri olması ilə yanaşı, həm də qərarların verilməsində öz üstünlüyünü qoruyub saxlayır. Həmçinin, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin, Qəterin və Misirin də yüksək rütbəli dövlət memurları konfransda iştirak edəcəklər. Bu ölkələr artıq cari ilin aprelinde ən yüksək səviyyədə dialoq aparmaq barədə razılıq əldə ediblər.

Beləliklə, əsas mövzu Əfqanıstan olacaq. Çünki Talibanın hakimiyyəti ələ keçirməsi Mərkəzi Asiyada və Yaxın Şərqdəki radikal islamçı qrupları da hərəkətə gətirib.

İran və Səudiyyə

geniş şərait yaradır.

Xatırladaq ki, Taliban islamın sünni məzhəbinin radikal formasını həyata keçirir və Səudiyyə Ərəbistanının idarəçiliyində də bu kimi vasitələr mövcuddur. O cümlədən, Səudiyyə Ərəbistanı 11 sentyabr terror hücumlarına qədər Əfqanıstandakı Taliban idarəçiliyini dəstəkləyirdi. Lakin indi şahzadə Məhəmməd ibn Salman ölkəsində modernləşdirmə siyasəti aparır və ehtimal var ki, bu siyasət ölkədəki radikal görüşündə olan islamçıların narazılıqlarına səbəb olacaq, onların Talibanla yaxınlaşmalarına səbəb yaranacaq.

İran və Səudiyyə Ərəbistanı 2016-cı ildə münasibətlərini dondurublar. Daha dəqiq desək, Ər-Riyad nüfuzlu şiə lideri, din daximi və siyasətçisi şeyx Nimr əl-Nimrini edam etdikdən sonra ölkələr arasında kəskin soyuqlaşma yaşandı. Bunun ardınca isə Yəmən hadisələri, Livandakı qaaşidurmalar Yaxın Şərq regionuna neqativ təsirlərini göstərməyə başladı. Məhz bu baxımdan, hər iki ölkənin yenidən bir araya gəlmələri üçün İraq yeni müstəvidə münasibətlərin qurulmasına şərait yaratmağa can atır.

Səudiyyə Ərəbistanı İrana qarşı sərt siyasəti ilə köklənmiş ABŞ prezidenti Donald Trampın gedişindən sonra İrana münasibətdəki siyasətinə və təhlükəsizlik siyasətinə yenidən baxmağa məcburdur

kin hər hansı bir cavab fəaliyyəti göstərməmişdi. Artıq bu kimi situasiyalar geridə qalır və bu gün dünyada cərəyan edən dekarbonlaşdırılma hərəkatı iki rəqibi - İrana Səudiyyə Ərəbistanını bir araya gətirir. Çünki hər iki ölkə neft gəlirlərindən asılıdırlar və iqtisadi diversifikasiyası, eləcə də yeni iş yerləri ilə bağlı kəskin ehtiyaclar duyurlar. Səhiyyə islahatları da koronavirus pandemiyası fonunda prioritetlik təşkil edir.

Çin və Rusiya faktoru da öz sözünü deyə bilər

Region ölkələri və kənar dövlətlər ABŞ-ın Əfqanıstandan gedişindən, eyni zamanda, İraqı tərk etmək planlarının üzə çıxmasından sonra hakimiyyət vakkumunu doldurmağa çalışırlar. Ancaq ABŞ-ı çıxarmaqla regional nizamın əldə olunması üçün fəaliyyətə başlayan ölkələr bu addımları qarşılığında qeyri-müəyyənliyin artması ilə də qarşılaşırlar.

Çin və Rusiya da Yaxın Şərqdəki təsirlərini artırmağa çalışırlar, lakin ilk növbədə qi-

samüddətli səmərələrə kökləniblər, bu isə o deməkdir ki, ciddi problemlər yaşayan demokratiyə və insan hüquqları kimi mövzular yaxın gələcəkdə ikinci plana keçə bilər.

Ancaq hər şeyə rəğmən, Talibanın Əfqanıstanı ələ keçirməsi bütün hallarda regional dövlətlərin bir araya gəlməsinə zəmin yaratmağa başlayıb və bu yaxınlaşmanın gec de olsa ümumi regional siyasətə müsbət təsirlər göstərəcəyini ən azından ehtimal etmək olar.

Rövşən RƏSULOĞ

Ölkə başçısının müxtəlif televiziya kanallarına verdiyi geniş müsahibələr həm ermənilər, həm də onların arxasındakı qüvvələr üçün şok terapiyası halına gəlib. Müsahibələrində Zəngəzur mövzusunda daha çox vaxt ayrılması, kommunikasiyaların qarşılıqlı açılması və Ermənistanın sülh müqaviləsi imzalamasının daimi sülhə və rəqəbi töhfə haqqında danışan Prezident İlham Əliyev bir daha qəti şəkildə bildirir ki, artıq nə "Dağlıq Qarabağ" var, nə də "status".

"Bu müxtəriyyəti SSRİ rəhbərliyindəki ermənilərin təsiri ilə 1923-cü ildə Azərbaycanın ərazisində xalqın maraqlarına zidd olaraq yaradılmışdı. O vaxt vəziyyət belə idi ki, Azərbaycan bu qərarla barışmaq məcburiyyətində qaldı. Hətta Azərbaycandan bunu soruşmadılar belə. Amma 1991-ci ildə Azərbaycan Parlamenti çox doğru qərar verərək, heç bir hüquqi əsas olmadan yaradılmış müxtəriyyəti ləğv etdi. Şarl Mişelinin regiona səfəri zamanı "Dağlıq Qarabağ" ifadəsini işlətməməsi dövlət adamına xas müdrik davranışdır. Ermənistan bütün bunlardan birdəfəlik nəticə çıxarmalıdır. Nə "Dağlıq Qarabağ" var, nə də "status"! - prezident müsahibələrinin birində bildirib.

Azərbaycan Prezidentinin bu fikirləri erməni siyasi elitası arasında hələ də ciddi təşviş yaratmaqdadır. Ermənistan cəmiyyətində deqradasiya prosesi başlayıb. Bu düşmən ölkənin əhalisi arasında ruh düşkünlüyü, psixoloji çöküş mərhələsi yaşanır. Və ermənilərin bu durumdan yaxın vaxtlarda çıxması o qədər də asan olmayacaq. Bu günlərdə erməni politoloq Qaçıq Hambaryan öz "Facebook" səhifəsində bunları yazıb: "Nikol var olduğu müddətcə İlham Əliyev Ermənistandan həmişə istədiyini alacaq".

Politoloq, həmçinin Prezident İlham Əliyevin fikirlərinə diqqət çəkərək bunları deyib: "Kəlbəcər rayonunda olmuş Azərbaycan Prezidenti Zəngəzur mahalını azərbaycanlı

Erməni cəmiyyətində psixoloji çöküş mərhələsi yaşanır

lara qaytaracağını bildirmişdi, eləcə də tarixi Azərbaycan ərazisi olduğu üçün Vardenisi Basarkeçər adlandırmağa çağırış etmişdi. Bu, Xarici İşlər Nazirliyimizi və başqa dövlət qurumlarımızı maraqlandırmır?... Onlar ya heç nə ilə məşğul olurlar, ya da torpaqsız

Nikolun tənqidçilərini və rəqiblərini həbs edərək ona xidmət edirlər".

Erməniləri ruh düşkünlüyünə salan ikinci açıqlama isə həmişə ermənipərəst mövqeyi ilə seçilən məşhur rusiyalı jurnalist, politoloq Modest Kolerovun Qarabağ haqqında

söylədiyi fikirlər olub. Kolerov "Ermənistan Qarabağı birdəfəlik itirdi" sözləri ilə internetin seqmentinə pessimizim bombası atıb.

"Sərhədlərin delimitasiyası və demarkasiyası prosesinin Qarabağa heç bir aidiyyəti yoxdur. Ermənistan Qarabağı birdəfəlik itirib. Ermənistanın üçtərəfli Bəyanatı Minsk qrupunun formatı çərçivəsində dəyişdirmək cəhdləri heç bir nəticə vermir. Danışığılar prosesi artıq yoxdur. Ona görə də heç nəyi dəyişdirmək və dayandıрмаq mümkün deyil. Dövlət sərhədini isə Ermənistan özü Azərbaycanla ikitərəfli danışıqlar yolu ilə müəyyən etməlidir. Çünki sərhədlər məsələsinin Qarabağla heç bir əlaqəsi yoxdur. Bunu 30 il əvvəl etmək lazım idi. Rusiyanın bu məsələyə qarışması isə düzgün deyil. Çünki sabah bu məsələdə Rusiyanı ittiham edə bilərlər. Hazırda erməni gündəmini düşündürməli olan məsələ "ermənilər Qarabağda Rusiya sülhməramlılarının hesabına nə qədər yaşaya biləcəklər? Axı ruslarsız onlar orada qala bilməzlər. Necə etmək lazımdır ki, rus sülhməramlıları orada daha çox qalsınlar? Ermənistanın Qarabağa maliyyə yardımları göstərməsi yaxşı haldır, amma buna baxmayaraq Ermənistan gələcəkdə Qarabağın statusu məsələsinə heç bir təsir göstərə bilməyəcək", - deyərək Modest Kolerov erməni ageünlüklerinden birinə verdiyi açıqlamada vurğulayıb.

Sevinc Azadi

"Zəngəzurun qərbi də, şərqə də bizim əzəli torpaqlarımızdır"

"Cənab Prezidentin Laçın və Kəlbəcər rayonlarına səfəri nəinki Ermənistan, həm də Ermənistanın havadarlarına da bir mesaj idi". Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri Çingiz Qənzadə deyib. Onun sözlərinə görə, cənab Prezident bir daha qeyd etdi ki, bu torpaqlar bizim dedə-baba torpaqlarımızdır: "Zəngəzurun qərbi də, şərqə də bizim əzəli torpaqlarımızdır. Cənab Prezidentin səfəri zamanı bir daha ermənilərin vandal hərəkətlərini, işğalçılıq faktı nəticəsində torpaqlarımızı, kəndlərimizi yandırmalarını bir daha sadalamaqla dünya ictimaiyyətinə çatdırırdı ki, erməni faşizmini dəstəkləməkdən əl çəksinlər. Təbii ki, ermənilər qırcıq yarat-

maq üçün provakasiyalar etmək üçün qəsdən atəşkəs rejimini pozurlar, Azərbaycan tərəfinə böhtan atırlar. Amma bütün bunlar mənasız addımlardır və uzağı görməyən siyasətin nəticəsidir".

Çingiz Qənzadə sözlərinə davam edərək həmçinin qeyd edib ki, Ermənistanın hərbi ordusu, bazası darmadağın olub: "Ermənistan başqa dövlətlərdən asılı kiçik bir dövlətdir. Ona görə də bu gün həmin təxribatları törətməklə heç nəyə nail ola bilməz. Torpaqlarımız işğaldan azad olunub. Ermənilərin məskunlaşdığı kiçik bir ərazidə ermənilər Azərbaycanın qayda-qanunlarını qəbul etməklə yaşaya bilərlər. Əks halda isə bir dövlətin ərazisində digər bir dövlətin yaranması qeyri-mümkündür. Amma inanmıram ki, həmin ərazilərdə ermənilər qalsın. Çünki belə bir mühasirə şəraitində heç bir ağılı başında olan şəxs bu ərazidə yaşaya bilməz".

Arzu Qurbanzadə

...Gəldi deyər, danışacam: deməli, uzaq dağ rayonlarının birində Bayram adlı biri yaşayırmış. Bayram bu həyatda nədən yarımasa da, qohum-əqraba tərəfindən yaxşı yarıybmış. Belə ki, onun xətrini istəyən yaxşı əsəbələr varmış. Günlərin birində Bayram özünə yaxşı bir kürk alır. Kürk də nə kürk, hamı baxıb qiblə edirmiş...

Nə isə bir gün Bayram təzə kürkü də əynində dağa qalxır. Dağda onun qarşısına böyük bir ayı çıxır və ağzını atır Bayramın kürkünə. Beləliklə, dağın yarğana yaxın bir yerində ayı dardır, Bayram dardır. Nəhayət Bayram görür ki, etəyi ayının ağzında olan kürkünü əynindən çıxarmasa, ayı ilə birgə yarğana düşəcək. Birtəhər kürkü əynindən çıxara bilir. Ayı bu dəfədə Bayramı özünə çəkmək istəyəndə yarğana yuvarlanır. Sağ-salamat qaçıb kəndə gələn Bayramın başına gələnləri eşidən qohumları onu yoluxmağa gəlirlər.

Bayramın evi onu yoluxmağa gələn qohumlarla dolur. Evdəki otaqların ən böyüyündə, yuxarı başda oturan Bayram onu yoluxmağa gələn qohumları bir-bir nəzərdən keçirərək birdən başlayır hönkür-hönkür ağlamağa.

Bayramın ayı tərəfindən aparılan kürkə görə ağladığını düşünən qohumları ona ürək-dirək verirlər. Əvvəlkindən də yaxşı kürk alacaqlarını deyirlər. Amma gözünü döyə-döyə gələn qohumları süzən Bayram deyir

Bayramın "erməni müttəfiqliyindən" dəyərli olan kürkü

ki, "...ayə mən kürkə görə ağlamıram ey, mənə ağladan odur ki, sizi kimi qohumları olanı da heç ayı basar?".

...Nədən danışacaqdıq? Hə... ermənilər indi də deyirlər ki, "səbiq" strateji müttəfiqimiz, Əfqanıstanda "Taliban" tərəfindən qurulanlardan fərqli olmayan əxlaqın hakim olduğu bir dövlətdir. Yəni çox əxlaqsız millətdirlər. Guya əxlaqları olsaydı, sədaqətli ermənilərə "xəyanət" etməzdilər. Ruslar, guya ermənilərə Baydenin Əfqanıstanın qanuni hökumətinə etdiyi xəyanətdən də "dəhşətli bir xəyanət" ediblər.

Ermənilərə görə, bu Rusiyanın əsl sima-

sıdır. Bunu yalnız ağılla anlamaq mümkün olmadığı üçün gərək uzaq məsafədə saxlayasan. Ona görə, biz "rus sülhməramlılarını" Ermənistanla dəvət etmək əvəzinə, əksinə onların hərbi bazasının Gümrüdə çıxarılmasına nail olmalıyıq. Yeni Ermənistandakı rusları Fransız ordusu ilə əvəz etməliyik. Ermənilərə görə, bu bir az çətin olsa da, amma ermənilər bunu bacaracaq. Çünki dediklərinə görə, onların başqa çarələri yoxdur.

...Putin Rusiyası ilə bağlı olan bütün ittifaqlardan sivil, demokratik Qərbe doğru qaçmalıyıq. Təbii ki, ruslar dediyimiz kimi, buna hər vaxt mane olacaq. Axı Putin də başda olmaqla, ruslar Ermənistanın onlar üçün olan əhəmiyyətini yaxşı başa düşürlər. Onlar bilirlər ki, Ermənistanı itirmək Rusiya üçün bütün bölgəni itirməkdir.

...Təbii ki, son zamanlar ermənilərin daha çox danışmağa başladığı bu nağıllar eşidənlər üçün elə də bir yenilik deyil. Əslində burada erməniləri yandıran başqa bir şeydir. Müttəfiq dedikləri rusların onlara etdiyi "xəyanət". Erməni düşüncəsinə görə, "müttəfiqsənsə" dəxli yoxdur, mənəim haqq olmayan işimi də müdafiə etməlisən.

Amma... hən də ona görə yanib yaxılırlar: necə olur ki, illərdir yalmanıb qanadının altına qısıldığımız ruslar sonda bizi "canavarlar"la meydana tək qoydular...

...Bəs, axı bu necə olur, rus kimi "müttəfiqi" olana da "əl qaldırarlarmı?"

Ağasəf Babayev

Ermənilərin etirafı... və Nikolla Anna Soçiyə gedirlər

Bu gün Azərbaycanın həyata keçirdiyi çoxvektorlu xarici siyasətin müstəqil dövlət quruluşu prosesinin uğurlarından biri olduğu etiraf edilməlidir. Burada qeyd edim ki, bu mənim tapıntı deyil, erməni etirafıdır: "Müdrək çoxvektorlu Azərbaycan". Maraqlıdır ki, bu, erməni saytlarının birində yer alan yazıya yarımbaşlıq kimi çıxarılib.

Azərbaycanın balanslı və çoxvektorlu xarici siyasət yürütdüyünü yazan erməni saytı Bakının hərbi-siyasi prioritetlərinin istiqamətini dəyişməsinə də bu ölkənin uğurlu addımı kimi təqdim edir. Belə ki, saytın yazdığına görə, guya ötən ilin payızına qədər Rusiya ilə "bir nömrəli ortağ" olan Azərbaycan, keçən il-Qarabağda başlayan müharibə zamanı Türkiyənin dəstəyi ilə ortaya çıxıb. Burada Türkiyənin ticarət nazirliyinin məlumatına "istinad edən" ermənilər, həmin ərəfədə, yeni 2021-ci ilin yanvar-may aylarında Bakının Ankaradan 17 milyon ABŞ dolları dəyərində silah-sursat aldığı bildirirlər. Onların ehtimalına görə, bu ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 13 dəfə çoxdur.

Bundan əlavə, guya Azərbaycan Türkiyədən başqa İran, İsrail və Ukrayna ilə hərbi-texniki əməkdaşlıq qurmağa çalışır.

Burada ermənilərin özlərinin də Rusiyadan silah-sursat "aldıqlarını" etiraf edirlər. Hətta onlar həmişə olduğu kimi, bu dəfə də erməniliklərinə sadıq qalaraq, Azərbaycana "gözdağı" verməyi belə unuturlar. Yeni ermənilər iddia edirlər ki, rusların hərbi sənaye kompleksinin inkişaf səviyyəsi və keyfiyyəti Azərbaycanın silah-sursat aldığı ölkələrin silah-sursatında "yüksəkdir". Ona görə də onlar, ənənəyə sadıq qalaraq bütün silah-sursatlarını həmişə olduğu kimi, bu dəfə də ruslardan alacaqlar. Əslində, ermənilər deməyə də, məlumdur ki, onların bu ölkələrdən silah-sursat almağa nə təminatları, nə də ki, pulları var. Çünki ermənilər ancaq rusun yararsız silah-sursatını almağa "yararıblar". Ona görə də indi onların boğazdan

yuxarı danışmaları, şəxsən mənə "pişiyin ağızı etə çatmayanda iylənib deyər" məsələni xatırladır.

Burada maraqlı bir nüansın da üstündən öteri keçmək olmur. Belə ki, ermənilərin yazdığına görə, guya türklərin onlara etdiyi "tərəfdaşlığı gücləndirmək" barədə təkliflərinə cavab verməmələri, Türkiyənin Azərbaycana göstərdiyi sayğı ilə bağlıdır. Yəni eger Türkiyə Azərbaycana olan sayğıları aradan götürsə, bu halda, Ermənistan tərəfi bu məsələni nəzərdən "keçirə bilər".

Bax, burda deyiblər ey, dağıl, a dünya, "yuxarıda yeri yox, aşağıda da bəyənmiş".

...Hə, yadımdaykən, onu da deyim. Belə ki, qarşıdakı günlərin birində, yeni avqustun 26-da Nikol və ailəsinin tətillə çıxacağı bildirilir. Bizlərdə olan "...ərəb-corab" məsələsinə bənzər məsələ cəhən erməni saytları yerli ermənilərə Soçidəki otellərin dünya standartları səviyyəsində və qiymətlərinin baha olduğunu xatırladaraq, amma bunun Nikol üçün elə də bir problem yaratmadığını bildirir. Sən demə, bu gün Ermənistanın ən varlı adamlarından biri olan Nikol Vovaeviçlə artıq hamı hesablaşır.

...Bir də, verilən məlumata görə, 24 avqustda parlamente göndiriləcək hökumət proqramının müzakirəsi zamanı Nikol oralarda gözə görünməmək istəyir. Çünki bir müddət bundan əvvəl erməni parlamentində Nikol Vovaeviçə qarşı "ədəbsizlik" edərək onu kürsüdən düşürüb bayıra çıxarıblar. Ona görə də, erməni baş nazir həmin aqibəti təzədən yaşamamaq üçün avqustun 24-dək aradan çıxmaq istəyir.

Ağasaf Babayev

Müşfiq Ələsgərli: "İstənilən halda müxalifət məğlubiyyətə düşər olacaq"

"Jurnalistik fəaliyyətdə olduğum dövrdən bu günə qədər müxalifət düşərgəsinin müxtəlif adları altında koalisiyalar yaratdığının şahidi olmuşam. Məsələn "Demokratik Konqres", "İctimai Palata", "Milli Şura" və s. kimi qurumları göstərmək olar". Bunu SİA-ya açıqlamasında Jurnalistlərin Həmkarlar İttifaqının sədri, media eksperti Müşfiq Ələsgərli bildirib.

Onun sözlərinə görə, bu koalisiyaların indiyə qədər heç biri, "Milli Şura" daxil olmaqla heç bir nailiyyət qazanmayıblar. Bir sözlə, yaradılan bu qurumlar onlara nə isə bir uğur gətirməyib. Bunlar başa düşməzlər ki, adı dəyişməklə, mahiyyəti qorumaqla heç bir şeyə nail olmaq mümkün deyil. Yeni ad şərti bir şeydir, o adı nə qoyursansa qoy, nəticə etibarilə siyasət düzgün qurulmayıbsa, sonucda yenə də iflasa uğramağa məhkumdur: "Onlar "Milli Şura"nu 2013-cü illərdə yaradıblar. Bu "Milli Şura"nın yaranmasının üzərindən 9 il keçsə də, hamımız şahiddik ki, "Milli Şura"da digərləri kimi heç bir nailiyyət, uğur qazanmayıb. Yəqin ki, bundan sonra da dəyişməyəcək və heç bir nailiyyət qazanmayacaq. Çünki adları çəkilən şəxslər siyasətlərini düzgün qurmurlar. Sadəcə olaraq, öz şəxsi ambisiyaları ilə yaşayırlar və müəyyən kənar qüvvələrin təsiri altında fəaliyyət göstəririlər. Onlar cəmiyyəti çaşdırmaq, cəmiyyəti aldadıb yeni formatda üzə çıxmaq istəyirlər".

M.Ələsgərli bildirdi ki, onlar "Milli Şura"nu buraxıb, yeni ad altında yeni bir format yaradaçaqlar: "Demək olar ki, bu illər ərzində təqribən sözügedən qüvvələr 25-ə yaxın belə təşkilatlar, bu cür koalisiyalar yaradılıb. Amma hansı ad altında yeni formatda nələr yaradırlarsa yaratsınlar, yenə də onlar iflasa məhkumdurlar. Çünki onlar öz fəaliyyətlərində ancaq özlərinin şəxsi ambisiyaları ilə məşğul olurlar. Ona görə də, istənilən halda müxalifət məğlubiyyətə düşər olacaq".

GÜLYANƏ

AÇIQLAMA: "Bu qurumların liderlərində milli hissə yoxdur"

A XCP-dən, Müsavatdan, millilikdən uzaq "Milli Şura"dan belə bir addım gözləmək sadələşmələr olardı. Bunu "Azadlıq Hərəkatçıları" Birliyinin sədri Təhməsin Novruzov "Səs" qəzetinə açıqlamasında bildirib. Onun sözlərinə görə, bu qurumların liderlərində milli hissə yox səviyyəsindədir: "Milli hissi, milli qururu olmayanda isə dövlətçilik və xalqçılıq duyğusu olmur. Jirinovski Azərbaycan xalqını və Azərbaycan dövlətini təhqir etmişdi. Həm də bu, ilk deyildi axı. Jirinovski on illərdə ki, açıq-aşkar anti-türk çıxışlar edir. Kimsə, nə vaxtsa görübümü ki, həmin qurumlardan bu cür çıxışa qarşı bir bəyanat səslənsin? Olmayıb və olması da gözlənilir. Eger Jirinovski onlardan birinin adını çəkib, tənqid etsəydi, şübhə etməyərəm ki, ona kəskin reaksiya verərdilər. Çünki şəxsi ambisiyaları çox yüksəkdir və ona toxunan olanda dərhal, xalq arasında deyildiyi kimi, "tumanlarını başlarına keçirməkdən" belə çəkinməzdilər. Rəhmətlik Mirzə Cəlilin "Dəlillər" tragikomediya yadına düşdü. Başlarına olmasın zülmünü gətirənlərin qamçısına da, təhqirinə də dözen bir zavallının "İmamın tuman bağının" davasını döyür. Bu zavalıslar anlamırlar və anlamamaq istəyirlər ki, belə mövqə onların onsuz da sifərinə yaxın imiclərinə daha bir zərbə olur. Görünür, onlara imic, xalq mövqeyi vacib deyil. Təki ağalarının istəyinə xilaf çıxmasınlar ki, pulları kəsilməsin. Ağaları da ki, ya ermənilərdi, ya da ermənipərəstlər. Vəssalam!"

Gülyana

RUSIYA XİN: "Əfqanıstan hadisələri şişirdilir"

Rusiya xarici işlər nazirinin müavini Aleksandr Qruşko bildirib ki, NATO-nun Əfqanıstanda böyük əməliyyatlar dövrünə son qoyulması uzunmüddətli perspektivdə "Rusiya təhlükəsi"ni daha da şişirdəcək. SİA-nın xarici mətbuatı istinadən verdiyi məlumata əsasən, Aleksandr Qruşkonun fikrincə, NATO tarixinin mövcudluğunu sübut etməlidir. Onun sözlərinə görə, Sovet İttifaqının Soyuq Müharibədən çıxmasından və Varşava Paktı bitməsindən sonra ittifaqın "qurudakı balıqlara" düşdüyünü

söyləyib: "NATO-nun Yuqoslaviyada, Əfqanıstanda və Liviyada varlığını zəruriliyini sübut etmək üçün humanitar müdaxilələr adı altında böyük əməliyyatlar aparır. Ancaq bu əməliyyatların fəlakətli nəticələri, başlanğıc nöqtəsinə qayıtmaqla doldurula biləcək yeni bir semantik boşluq ortaya qoydu." Şərhdən təhlükə "anlayışı yox oldu. Ukraynadakı çevriliş və sonrakı hadisələr heç bir şəkildə təsir etmədi. 1949-cu ildə qarşıya qoyulan məqsədə qayıtmaq üçün istifadə edildi. Bu kontekstdə, ən azından yaxın gələcək üçün böyük əməliyyatlar dövrünü qeyd edən Əfqanıstan hadisələrinin sona çatması daha da şişməyə səbəb ola bilər".

Qönçə Quliyeva

Türkiyə Rusiyadan yeni "S-400" alır

Rusiya dövlət şirkəti olan "Rosoboronexport"un baş direktoru Aleksandr Mixeyev tezliklə Rusiya və Türkiyə "S-400" zenit-raket komplekslərinin tədarükü üçün yeni müqavilənin bağlanma biləcəyini bəyan edib. "Məsləhətləşmələr artıq son mərhələdə davam edir. Yaxın gələcəkdə tərəfdaşlarla müqavilə tərtib etməyə başlayacağıq".

Qeyd edək ki, baş direktor bu barədə 22-28 avqust tarixlərində Moskva vilayətinin Kubinka şəhərində keçirilən "Ordu-2021" Beynəlxalq Hərbi-Texniki Forumu zamanı bildirib. Xatırladaq ki, hələ 2017-ci ildə Rusiyadan S-400 alan Türkiyə tarixə bu sistemlərə malik ilk NATO ölkəsi kimi daxil olub. Bundan əlavə, bu yaxınlarda Türkiyədə "IDEF 2021" silah sərğisinin uğurla keçirildiyini xatırladan Mixeyev, sərğidə iştirak edən rus mütəxəssislərinin yaxşı bir araşdırma proqramı ilə geri döndüklərini də gizlətməyib.

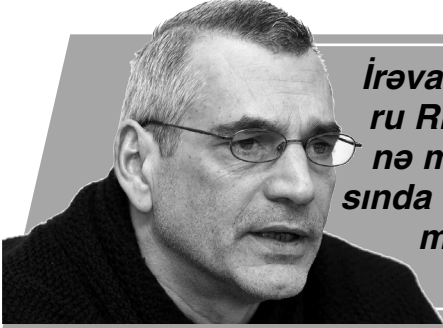
Ağasaf Babayev

Riçard Kirakosyan: "Sülh müqaviləsi bütün həll olunmamış problemləri aradan qaldıracaq"

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

QEYD: Yazı Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi ilə 44 günlük "Vətən Müharibəsi"ndə qazanılmış tarixi qələbə, Ermənistan tərəfindən törədilmiş sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, habelə müharibə cinayətləri ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması" istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb.

İrəvan Regional Araşdırmalar Mərkəzinin direktoru Riçard Kirakosyan "Caliber" analitik mərkəzinə müsahibəsində Ermənistan-Azərbaycan arasında həllini gözləyən problemlərlə bağlı maraqlı məqamlara toxunub. Müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik

- Cənab Kirakosyan, Nikol Paşinyanın yaxın adamı Ararat Mirzoyan Ermənistanın yeni xarici işlər naziri oldu. Mirzoyanın təyinatı ilə İrəvanın xarici siyasətində dəyişiklik gözləmək lazımdır?

- Doğrudan da, Ermənistan yeni xarici işlər naziri var. Bu, Ermənistanın xarici siyasətində yeganə ardıcıl sürpriz elementidir. Bu seriyadan sürprizlərin birincisi, 2021-ci il mayın sonunda keçmiş xarici işlər naziri Ara Ayyazyan və müavinlərinin istefası oldu. İkinci sürpriz, iyulun ortalarında xarici işlər nazirinin birinci müavini və xarici işlər naziri vəzifəsini icra edən Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryanla bağlıdır. Lakin üçüncü və son sürpriz indi baş verdi: keçmiş parlament sədri Ararat Mirzoyan yeni xarici işlər naziri təyin edildi və Armen Qriqoryan Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi vəzifəsinə qayıtdı.

Bu təyinatın nəticələri hələ aydın deyil, baxmayaraq ki, Mirzoyan Qriqoryandan daha az mübahisə ilə başqalarından daha məqbul bir kompromisçi namizəd kimi görünür. Ancaq bu sürprizlər siyasət və kadr təyinatlarında Xarici İşlər Nazirliyindəki daha böyük problemləri ortaya qoyur. Və bu təyinatla, görünür, Baş nazir Paşinyan xarici siyasəti həyata keçirmək üçün loyal və sadıq bir xarici işlər naziri axtarır.

Bunun bu cür sürprizlərin sonuncusu olduğuna yalnız ümid etmək olar və siyasəti və ya şəxsi sədaqətdən daha çox siyasətə və peşəkar səriştəyə əsaslanan yeni bir təyinat dövrünü gözləməliyik. Beləliklə, yeganə real nəticə budur ki, Ermənistanın müharibədən sonrakı yeni diplomatik strategiyasını formalaşdırması lazımdır və zamanın dəbdəbəsi tez bir zamanda yox olub.

- Bu yaxınlarda Nikol Paşinyan gözlənilməz bəyanat verdi ki, Ermənistan Azərbaycanla danışıqları bərpa etməyə hazır

dır. Ritorikanı yumşaltmağa nə vadar etdi və danışıqlar dedikdə onun nəzərdə tutduğu nədir?

- Azərbaycanla danışıqlarda əsl fərq Paşinyanda deyil, daha çox iqtidarla müxalifətdədir. Keçmiş prezident Robert Koçaryanın təmsil olduğu müxalifət son seçkilərdəki zəif nəticələrlə zəifləsə də, yenə də sülhdən daha çox qisas istəyinə bənzəyən sərt mövqə tutdu.

Uzun illərdir ki, münaqişə ilə bağlı fikir ayrılıqları ilə idarə olunan həm Azərbaycan, həm də Ermənistan Qarabağ məsələsində tam razılıqdan çox uzaqdır. Bir tərəzi bütövlüyündən və sərhədlərin toxunmazlığından, digəri öz müqəddəratını təyin etməkdən danışıq. Müharibədən sonrakı bu dövrdə belə hər iki tərəf münaqişəyə fərqli baxmağa davam edir, Azərbaycan müharibənin münaqişəyə son qoyduğunu, Ermənistanın isə Qarabağla bağlı diplomatik danışıqlara sadıq olduğunu söyləyir. Kommunikasiyaları açma məsələsində, eyni zamanda, regional ticarətin, nəqliyyat arteriyalarının və vaxt və necə bərpa olunacağına dair əsaslı bir bölüşdürmə ilə eyni diametrlə əks yanaşmanı görürük.

- Eyni zamanda, Paşinyan bir daha artıq unudulmuş olan ATƏT-in Minsk Qrupunu xatırladı...

- Diplomatiyaya qayıtmağın zəruriliyinə baxmayaraq, Ermənistan

diplomatik danışıqların bərpasına təhlükəli şəkildə hazırlıqsız olaraq qalır. İrəvanın sadəcə diplomatik strategiyası yoxdur. Və bu, Qarabağ üçün heç bir "son məqsəd" in olmaması ilə bağlıdır. Təəssüf ki, diplomatik strategiya olmadan və ya heç bir aydın son məqsədi olmadan Ermənistan diplomatik döyüşə silahsız girir.

İndi ATƏT-in Minsk Qrupunun mövcudluğu təhlükə altındadır. Eyni zamanda, bu diplomatik müharibə sahəsində ATƏT-in Minsk qrupunun digər vasitəçiləri (ABŞ və Fransa-red.) Azərbaycana qarşı çıxırlar. Qələbə qazanan tərəf olaraq Azərbaycan Minsk Qrupunun fəaliyyətini minimuma endirmək və ya hətta kənarlaşdırmaq istəyir. Müharibədən sonrakı bu reallıqda ATƏT-in Minsk Qrupunun missiyası və mandatı ilə bağlı yeni suallarla qarşılaşdıqda, diplomatik vasitəçi təşkilatın gələcəyi təhlükə altındadır. Ancaq ironik olaraq, Minsk Qrupunu, Fransa və Amerikalı həmsədrləri xilas edə biləcək güc Rusiyadır.

Moskvanın belə bir hərəkəti iki ayrı məqsədə xidmət edəcək. Birincisi, Rusiya ATƏT-in Minsk Qrupunu yenidən quraraq, Fransa və Amerikalı həmsədrlərin Moskvadan nümunə götürmək məcburiyyətində qalacağı üçün Qərbdən diplomatik dividendlər alaraq, diplomatik hərəkətverici qüvvə və təşəbbüsün qoruyucusu rolunu gücləndirəcək.

İkincisi, Amerikanın və Fransanın diplomatik prosesə yenidən qoşulması üçün Rusiyanın belə bir də-

vəti Rusiyanın Qarabağda sülhməramlılarını birtərəfli şəkildə yerləşdirməsini qanuniləşdirəcək. Rusiyanın hərbi varlığını belə bir qanuniləşdirilməsi, Rusiyanın Krim özüne birləşdirməsi nəticəsində yaranan beynəlxalq ictimaiyyətdən gələn təzyiqlə azaltmağa kömək edəcək.

- Ermənistan Zəngəzur dəhlizinin açılmasına niyə qarşı çıxırlar? Nədən qorxurlar? Yoxsa başa düşürlər ki, Ermənistan da bundan faydalanacaq?

- Azərbaycan, Rusiya və Ermənistan Üçtərəfli İşçi Qrupu, bütün tərəflər diplomatik qarşılıqlı əlaqəsi sayəsində tək irəliləyiş sahəsi olaraq önə çıxır. Lakin danışıqların vəziyyəti ilə bağlı heç bir konkret məlumatın olmaması hadisələrin təhlükəli gedişatından xəbər verir: məlumatın olmaması yalnız dezinformasiya riskini artırır. Və prosesin Rusiyanın nəzarəti altında, həm İrəvan, həm də Bakı Moskvaya qarşı həssas vəziyyətə düşdükdə, xarici manipulyasiya təhlükəsi var.

Amma ümumilikdə regional ticarətin və nəqliyyatın bərpası məsələsi iki əsas səbəbə görə vacibdir. Birincisi, müharibədən sonrakı sabitliyin "qazan-qazandır" ssenarisinin yeganə bariz nümunəsidir ki, bu həm regional reintegrasiya prosesini idarə etmək cəhətdən, həm də Ermənistan, Azərbaycan və Rusiya üçün yeni iqtisadi və ticarət imkanları cəhətdən vacibdir.

İkincisi, bu, işçi qrupunun İrə-

vanla Bakı arasında etimad yaratmaq üçün bəzi həvəsləndirici əlamətlər təqdim etdiyi, Ermənistanla Azərbaycan arasında müsbət diplomatik danışıqların aparıldığı sahələrdən biridir. Beləliklə, iqtisadi təşviqlər və ticarət imkanları münaqişə tərəflərində yeni və görünməmiş əhəmiyyətə malik olacaqdır.

- Azərbaycanla Ermənistan arasında sülh mümkündürmü?

- Gələcəkdə Azərbaycanla Ermənistan arasında bağlanacaq hər hansı bir sülh, hərbi əməliyyatların bərpasını deyil, diplomatiyaya qayıtmağı tələb edir. Rusiyanın təbii etdiyi 10 Noyabr 2020-ci il tarixli bəyanatı daha davamlı bir sülh müqaviləsinə çevirmək üçün rəsmi diplomatik danışıqlara ehtiyac var. Və belə bir sülh müqaviləsinə əsasən, demobilizasiya və qoşunların geri çəkilməsindən tutmuş sərhədlərin demarkasiyasına qədər bütün həll olunmamış məsələlər hüquqi və rəsmi qaydada həll ediləcəkdir.

Eyni zamanda həlli təxirə salınmış, həll olunmaqdan çox uzaq olan məsələlər var. Beləliklə, müharibədən sonrakı təhlükəsizlik ilə əlaqədar bir sıra digər fəsadlarla birlikdə, Bakı ilə İrəvan arasında birbaşa danışıqların və sonrakı razılaşmaların zəruriliyi göz qabağındadır. Ancaq indiyə qədər real təhlükəsizlik və sabitlik perspektivləri qeyri-müəyyən olaraq qalır və ən yaxşı halda gözlənilməzdir.

Tərcümə: Elçin Bayramlı

Bəs, siz Nikolun təmiz ermənilərdən biri olduğuna deyirdiniz. Hətta onu da deyirdiniz ki, Paşinyan nə Robert Koçaryan, nə də Serj Sarkisyan kimi oğru-quldur deyil.

...Əgər oğru deyilsə, bəs onda "Mənim addımım" fonduna yığılan ianələri kim çırpıdır? Bilirik, bu oğurluqda Anna Akopyanın da barmağının olduğunu çox gözəl bilirik. Əslində, Nikolu bu əyri yola sürükləyən də, belə elə Annadır. Çünki Nikol o vaxt qəzet redaktoru olarkən də, pul almaqda "insafılı" imiş. İndi belə görünür ki, Anna onu da yoldan çıxarmağa başlayıb. Hətta deyilənə görə, son zamanlar "Mənim addımım" fondu bu cütlüyü "sevgili oliqarxlar" olmağa hazırlayır.

Amma yadınızda olar, əvvəllər belə deyildi. O vaxt Ermənistan "çətinliklə də olsa, öz müstəqilliyini" əldə edəndən sonra dövlət quruluşunda ən vacib proqramların həyata keçirilməsinə dəstək vermək üçün vəsait yönəl-

Nikolla Anna "sevgili oliqarxlar" olmağa hazırlanırlar?

dən bir neçə ümumerməni fondu var idi. Amma "Hayastan" ümumerməni fondu bu fondların başında dururdu. Hər il telemarafonlar keçirirdi. Dünyanın bütün erməniləri həmin fonda ianə köçürürdülər. Həmin ianələr hesabına Ermənistandakı ermənilərin də çoxsaylı dərnlərinə əlac edilirdi. Doğrudur, sonradan Ermənistanla gətirilən bu ianələrə ölkədə əl uzadanlar da olduğu da istisna edilmirdi. Amma ianələr çox yığılırdı deyə, bu, o qədər də nəzərə çarpmırdı.

Yadınızda olar, 2018-ci ilin noyabrında fondun keçirdiyi telemarafon zamanı bir qəddər az ianə yığılmışdı. Az deyəndə ki, Serj Sarkisyanın hakimiyyətinin son dövrünə, yəni 2017-ci ilə nisbətən 1,5 milyon dollar az olmuşdu deyə, Nikol bundan incik düşdü. Bunu

özünə qarşı hörmətsizlik kimi qəbul elədi. Fondun rəhbəri Ara Vardanyana qarşı cinayət işi başlatdı və bununla da o boyda gəlir mənbəyinin-"Hayastan" fondunun "atasına od qoydu". Amma buna baxmayaraq, xaricdəki ermənilər 44 günlük müharibə dövründə də, fonda ianələr göndərməyə davam etdirdilər. Hətta deyilənə görə, fonda yığılan ianələrin həcmi təxminən 107 milyon dolları da keçib. Deyim ki, bunu erməni puluna çevirəndə 52

milyard dram edirdi. Bu, doğrudan da, böyük bir məbləğ idi. Amma bu məbləğin sonrakı taleyi nə oldu?

Dedilər ki, Ermənistanın büdcəsinə köçürülüb və Paşinyan hökumətinin istəyi ilə xərclənib. Haraya, yəqin ki, bunu Paşinyanla Anna xanım yaxşı bilir. Amma həmin ərəfədə bu ianə pullarının çox hissəsinin ölkə məmurlarının mükafatlandırılması üçün bonus fonduna yönəldildiyi heç kimdə, heç bir şübhə yeri qoymurdu.

Müharibədə "qəhrəman erməni oğulları" ölür, bunların başı isə pul...üzdür istəyirəm ianə bölgüsünə qarışıb.

Təbii ki, bundan duyuq düşən xaricdəki imkanlı ermənilər-"Hayastan" fondu rəhbərliyinə daha telemarafon keçirməməyi və əgər keçirəcəkləri təqdirdə fonda qara qerik belə göndərməyəcəklərini bildiriblər.

...Biz burada nə yollarsa da olsa pul qazanaq, siz də orda ianə adı ilə basib yeyəsiniz?

Ağasaf Babayev

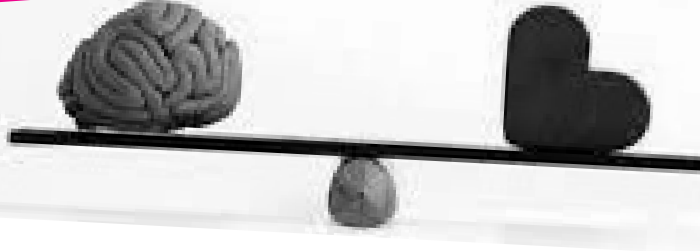
Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

24 avqust

Ürək və beyin düşündüyümüzdən daha çox "bağlıdır"

Kembridc Universitetinin tədqiqatçıları depressiya və ürək xəstəlikləri arasında bir əlaqə tapıblar. Araşdırmaya görə, depressiya əlamətləri göstərnlərin ürək xəstəliyi və ya insult keçirmə ehtimalı daha yüksəkdir. SİA-nın xarici mətbuata istinadən verdiyi məlumata görə, Kembridc Universitetindən olan elm adamları ürək və qan dövranı xəstəlikləri olmayan iki ayrı araşdırmaya yazılan yarım milyon insanın sağlamlıq qeydlərini təhlil ediblər.

İştirakçılardan əhvallarını qiymətləndirmək və 1-2 həftə ərzində depressiya əlamətləri göstərib-göstərməmələri istənilib. İştirakçılar cavablarına görə 5 qrupa bölünüb. Tədqiqatçılar, ən ağır depressiya simptomlarını bildiren insanların ürək xəstəliyi və ya insult keçirmə ehtimalının daha yüksək olduğunu aşkar ediblər.

Ziya Hikmətoğlu

QARABAĞ AZƏRBAYCANDIR!

Uzun müddətli münasibətinizin bitdiyini göstərən 7 əlamət

Sevə, yaxınlaşa biləcəyiniz və əbədi olaraq yanında qalacağınız birini tapmaqdan daha mükəmməl bir şey yoxdur. SİA xarici mətbuata istinadən xəbər verir ki, münasibətlərin başlanğıcında ruh yoldaşınızı tapmış kimi görünsəniz də, hər şeyin yolunda getmədiyini hiss etməyə başlaya bilərsiniz. Uzunmüddətli əlaqələrin hamısı əbədi davam etmir. Münasibətinizdə aşağıdakı simptomlardan birini görmüşünüzsə, bu, ayrılmağın vaxtının gəldiyinə işarə ola bilər.

Ünsiyyət qurmasanız

Artıq danışacaq bir şeyin olmadığını və eyni maraqları bölüşmədiyini başa düşə bilərsiniz. Bu, ikinizin ayrıldığına işarədir.

Sədaqətsizlik

Bir əlaqənin sona doğru olduğuna dair əhəmiyyətli bir əlamət, bir tərəfin aldadılması və ya xəyanət etməsidir. Bu o deməkdir ki, ya güvən problemi var, ya da biriniz artıq münasibətdən razı deyilsiniz.

Bir-birinizə dəstək olmağı buraxmışınızsa

Birini həqiqətən sevirsinizsə, nə qədər qəribə və ya qeyri-müəyyən olsa da, xəyallarını və hobbilərini dəstəkləməlisiniz.

İçinizdəki pisliyi ortaya çıxarırsanız

Sevgilinizin özünüz olmaq üçün ən yaxşı ilham və motivasiya mənbəyi olmalıdır. Ancaq münasibətiniz sona çatırsa, bu anda yalnız mənfi keyfiyyətlərinizi ortaya qoyduğunu görə bilərsiniz.

Birlikdə vaxt keçirmirsinizsə

Bir-birinizə həqiqətən biganə yanaşırsınızsa, yəqin ki, artıq birlikdə vaxt keçirməyəcəksiniz.

Onu yalnız dost kimi görməyə başlamışınızsa

Çox adam uzunmüddətli münasibətlərdə adam yaxşı dost olur.

Yoxladığınız hər şey uğursuz alınırsa

Hər şeyin istədiyiniz kimi getmədiyini çoxdan hiss etmiş ola bilərsiniz. Bu insanı sevdiyiniz üçün münasibəti xilas etməyə çalışdınız. Ancaq cəhdlərinizin heç biri uğurlu olmadı. Bu, münasibətin təəssüf ki, bitdiyinə əmin bir işarədir.

Ayşən Vəli

Xəbərdarlıq: Bu gün bölgələrdə 40 dərəcə isti olacaq!

Azərbaycanda avqustun 24-nə gözlənilən hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Gecə və səhər bəzi yerlərdə zəif duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun Abşeron yarımadasında gecə 23-26°, gündüz 35-38° isti, Bakıda gecə 23-25°, gündüz 35-37° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 758 millimetr civə sütunu, nisbi rütubət gecə 60-70, gündüz 30-35 faiz təşkil edəcək.

Abşeron çimərliklərində şimal-şərq küləyi əsəcək. Dəniz suyunun temperaturunun şimal çimərliklərində - Sumqayıt, Novxanı, Pirsəği, Nardaran, Bilgəh, Zuğulbada 26-27°, cənub çimərliklərində - Türkan, Hövsan, Sahil, Şıxda 27-28° isti olacağı gözlənilir.

Sinoptiklərin tibbi-meteoroloji proqnozuna görə, avqustun 24-də Abşeron yarımadasında meteoroloji amillərin zəif və mülayim tərəddüdü gözlənilir ki, bu da meteohəssas insanlar üçün əsasən əlverişlidir.

Azərbaycanın əksər rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi dağlıq ərazilərdə şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Şəhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 20-25°, gündüz 35-40° isti, dağlarda gecə 14-19°, gün-

düz 23-28° isti olacağı ehtimal edilir.

Naxçıvan şəhərində, Culfa, Ordubad, Səderək, Şahbuz və Şərur rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi dağlıq ərazilərdə şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı ehtimalı var. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 19-24°, gündüz 36-41° isti olacağı proqnozlaşdırılır.

Xankəndi, Şuşa və Xocalı şəhərində, Xocavənd, Qubadlı, Zəngilan, Laçın, Kəlbəcər, Ağdam, həmçinin Daşkəsən, Gədəbəy rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin bəzi dağlıq ərazilərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 14-19°, gündüz 23-28° isti olacağı bildirilir.

Gəncə şəhərində, Qazax, Goranboy, Tərtər, Füzuli, Cəbrayıl rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin axşam bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, qısamüddətli yağış yağacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 20-25°, gündüz 34-39° isti olacağı ehtimal edilir.

Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayilli, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Lakin gündüz bəzi yerlərdə şimşək çaxacağı, yağış yağacağı gözlənilir. Dolu düşəcəyi ehtimalı var. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 18-23°, gündüz 33-38° isti, dağlarda gecə 14-19°, gündüz 25-30° isti olacağı ehtimalı var.

Mingəçevir Şirvan və Yevlax şəhərlərində, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Biləsuvar, Saatlı, Hacıqabul, Salyan, Neftçala rayonlarında hava yağmursuz keçəcək. Səhər bəzi yerlərdə duman olacaq. Şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturunun gecə 20-25°, gündüz 35-40° isti olacağı gözlənilir.

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Astara rayonlarında hava əsasən yağmursuz keçəcək. Səhər dağlarda duman olacaq. Şimal-şərq küləyi əsəcək. Havanın temperaturu gecə 18-22°, gündüz 33-38° isti, dağlarda gecə 18-20°, gündüz 26-31° isti olacaq.

Zaqatalada keçmiş məhkumdan dörd kiloqram marixuana götürülüb

Zaqatala Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı növbəti əməliyyat tədbiri keçiriblər.

Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin Şəki regional qrupundan AZƏRTAC-a bildiriblər ki, daxil olmuş məlumat əsasında keçirilən tədbir zamanı rayonun Qazangül qəsəbə sakini, narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsi və

kultivasiyası ilə məşğul olduğu üçün evvəllər də məhkum olunmuş Sahibəli Cəfərov saxlanılıb. Onun yaşadığı ünvan baxış keçirilən zaman "VAZ-2107" markalı avtomobilinin yük hissəsindən 4 kiloqram marixuana aşkarlanaraq maddi sübut kimi götürülüb. Götürülən maddi sübutlar müvafiq ekspertizaya təqdim olunub. Faktla bağlı Zaqatala Rayon Polis Şöbəsinə araşdırma aparılır.

Baş redaktor:

Bəhrüz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel:598-33-90 Faks:493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yayılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur

Qəzetdə AzarTAc, SİA informasiya agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur

Tiraj: 4600